

Ustanovitelji: občinske konference
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

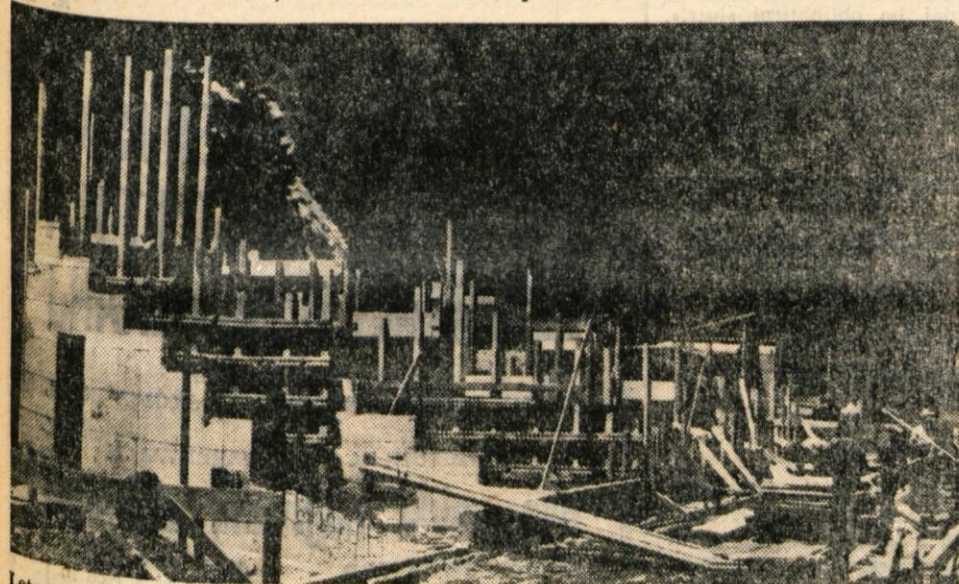
Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredo in soboto

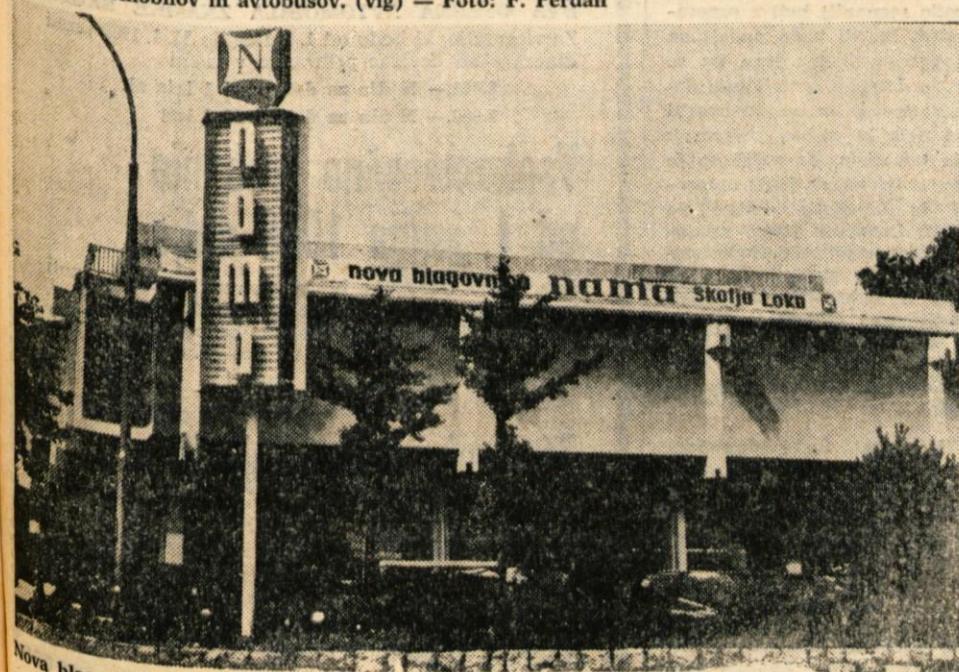
GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

17. junij — dan zaščite otroka v prometu. Vozniki, prosimo vas, upoštevajte gornji napis. Tudi mi, otroci, se bomo trudili, da bo nesreč čimmanj. — Foto: F. Perdan

Letos bodo gledalci na svetovnem prvenstvu v motocrossu v Tržiču udobneje spremljali to kvaliteto prireditve, saj bo kmalu zgrajena nova tribuna, ki bo lahko sprejela več kot 300 gledalcev. Poleg tribune pa so ob ljubljanski progi uredili tudi parkirne prostore za več kot 4000 osebnih avtomobilov in avtobusov. (vig) — Foto: F. Perdan

Nova blagovnica v Škofji Loki, ki jo bodo odprli v petek. — Foto: F. Perdan

Ljudski jezi je botrovala neobveščenost

Hrup okrog nasilne zrušitve črne gradnje v vasi Godešič pri Škofji Loki se je že zdavnaj polegel. Dogodek, ki je spomladi leta 1966 pretirano razburkal domače po Sloveniji, je bil kaj kmalu pozabljen. Zadevo pa je prevzelo v roke sodišče. Prvostopni organ je odločil, da pritožba zoper odločbo o ustavitvi gradnje iz dne 20. X. 1965, ki jo je vložil prizadeti graditelj, ni utemeljena, prav tako je zavrnil pritožbo tudi republiški sekretariat za gospodarstvo SRS. O tem so časopisi že poročali. Lastnik črne gradnje pa ni odnehal in se je obrnil še na tretjestopenjski organ, na Vrhovno sodišče Jugoslavije. Pri njem je graditelj vložil izredno pravno sredstvo po 20. členu zakona o upravnih sporih. Ta ukrep je utemeljen in seveda tudi uspešen, če pristojni organ spozna, da so bile z odločbo Vrhovnega sodišča SRS na kakršen koli način tožitelju kratene samoupravne pravice ali kakšne druge temeljne pravice in svoboščine občana ali delovne organizacije, zapisane v ustavi. Vrhovno sodišče Jugoslavije je ugotovilo, da ni bilo pomanjkljivosti v postopku prvo in drugo stopenjskih organov ter pred dnevi zavrnilo pritožbo. S tem je zadeva dokončno rešena.

Ni naš namen znova pogrevati dogodkov izpred dveh let. Pravzaprav je skoraj nerazumljivo, zakaj je zrušitev črne gradnje v Godešiču doživela tolikšen odmev v javnosti. Ukrep ni bil niti prvi — že poprej so neko nezakonito gradnjo porušili v Mariboru — niti nezakonit. Verjetno gre vso stvar pripisati neobveščenosti ljudi, javnosti. Urbanisti so namreč že pred leti spoznali nevzdržnost stanja, ki je nastalo s stihijanskim, nenačrtnim postavljanjem zgradb. S tem je bil ogrožen celoten urbanistični koncept ureditve Slovenije. Prav strokovnjaki so bili pobudniki strožje zakonodaje, žal pa s tem niso dovolj seznanjali občanov. V čem je torej ves problem?

Republiški zakon jasno določa, da je treba v Sloveniji kar se da omejiti gradnjo zunaj strnjjenih naselij — zaradi varčevanja in gospodarnosti pri napeljavi vodovodov, plina in elektrike ter zaradi varčevanja z rodovitno zemljo, ki se naglo krči. Vsaka hiša namreč uniči vsaj eno njivo ali travnik. Znano pa je, da je že tako majhna

Slovenija vse križem posuta s stavbami, ki močno kvarijo pokrajino. Zemljišča zunaj naselij so seveda cenejša in ker do pred nekaj leti ni bilo odločnejših sankcij, je ta naravnost sililo ljudi, da so gradili na črno. Nizke kazni niso mogle nikogar odvrniti od začeti del.

Posledice vsega tega so seveda hude. Kažejo se v izredni prostorski razdrobljenosti prebivalstva; skoraj polovica vseh Slovencev živi v naseljih do 500 ljudi; malone pol vseh registriranih krajev predstavljajo mala naselja z do 100 prebivalcev; urbaniziranost prebivalstva (to je strnjenost, bivanje v urbanistično urejenih mestih) je zelo nizka — komaj 35 % — čeprav bi glede na doseženo višino narodnega dohodka morala znašati vsaj 45 %. Skrajni čas je torej že bil, da so odgovorni ljudje pričeli ukrepati. Žal pa niso dovolj izčrpno, dovolj jasno o tem obvestili občanov. Tako se je ob prvih drastičnih primerih uveljavljanja zakonitosti javnost seveda čutila prizadeto, misleč, da gre zgolj za trmoglavost in zlobnost vodilnih osebnosti v občini. S tega stališča je bila reakcija ljudi na do tedaj neobičajno ravnanje oblasti razumljiva. Prepričani pa smo, da bo vsak razsodni Slovenec, ki je s stvarjo dovolj seznanjen, spoznal, kako važno je vprašanje narodnega prostora, vprašanje smotrnega izkoriščanja slovenske zemlje, ki spriči svojih naravnih lepote zasluži svojo pozornost. Zahteva po podrejanju ozkih, čisto škodljivih interesov posameznika širšim narodnim koristim, je potemtakem nujnost in obveznost nas vseh.

I. Guzelj

V današnji številki:

Na 2. strani
Obresti in tožbe
pijejo kri

Na 4. strani
Predstavljamo
vam bodoči
kranjski hotel

Na 5. strani
Na domu velikega
ustvarjalca

Konferenca sindikalne organizacije Železarne Obresti in tožbe pijejo kri

Tehtna razprava ob resnem položaju Železarne — Ostra kritika zaradi visokih osebnih dohodkov nekaterih delavcev

Pred kratkim je bila na Jesenicah delovna konferenca sindikalne organizacije Železarne. Na konferenci so razpravljali o tekočih problemih, ki zahtevajo vsestransko analizo in posebno pozornost sindikata. V razpravi je sodelovalo 22 članov kolektiva. Kot je dejal Franc Kobentar, predsednik DS Železarne, od uspeha dela v Železarni ni odvisno samo 7000 zaposlenih, temveč 15.000 občanov komune.

Srečko Mlinarič, predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije Železarne, je v svojem poročilu med drugim dejal:

»Od delavca s štiričlansko družino, ki stanuje v eni sobi v baraki, ne moremo pričakovati dobrih proizvodnih rezultatov. Ko smo sprejeli načrt o rekonstrukciji Železarne, smo se zavedali, da bo pomenila veliko pridobitev za občino in kolektiv. Zavedali smo se, da bo rekonstrukcija terjala ogromna finančna sredstva, toda nerazumljivo, je, zakaj nismo pri tako velikem vlaganju namenili vsaj nekaj sredstev za stanovanjsko gradnjo.«

Mlinarič je nato delegatom konference posredoval podatke o stanovanjskem položaju članov kolektiva.

Pri stanovanjski komisiji Železarne je 744 prošenj za stanovanja, od tega 5 iz leta 1958. Nekateri člani kolektiva torej čakajo na stanovanje že 11 let.

Kar zadeva prehod na skrajšan delovni teden, je Mlinarič opozoril, da to vprašanje ni mogoče rešiti prek noči in da bo potrebno še veliko strokovnega dela, če želijo do 1970. leta uvesti 42-urni delovni teden.

Srečko Mlinarič je še omenil zdravstveno zaščito delavca, delovne pogoje, izobraževanje delavcev in aktivnost sindikata pri pripravah za združitev slovenskih železarn.

Zdravko Pogačar je kritiziral zavod za socialno zavarovanje, ki je invalidom železarne ustavil odločbe za pokojnino, tisti pa, ki so dobili odločbe, zelo neredno prejemajo pokojnino. Na ponovno odmero invalidnine že dalj časa čaka 127 delavcev železarne.

Anton Šalika je opozoril na resen položaj, ki se poraja ob vprašanju kreditov. Po njegovem mnenju republiški in zvezni krediti niso bili nikdar v preteklosti vir takšnega izkoriščanja, kot je to primer v današnji Jugoslaviji. »Ko smo leta 1960 sprejemali plan rekonstrukcije Železarne«, je dejal Šalika, »je bilo v ta namen namenjenih 38 milijard S

din. Ni minilo leto dni, ko se je ta številka dvignila na 40 milijard. Če bo šlo tako naprej, se bomo zadolžili še za prihodnjo generacijo.«

Šalika je predlagal, naj sindikat ne molči ob takšnih pojavih, ki obremenjujejo kolektiv.

Mirko Zupan je za primer povedal, da znašajo obresti na kredit za dobo 15 let 15 odstotkov, medtem ko Francija daje za črno metalurgijo kredite za dobo 25 let in s 3-odstotno obrestno mero. Zupan je glede amortizacije povedal, da je amortizacija namenjena za zamenjavo obstoječih osnovnih sredstev. V Železarni pa gredo vsa sredstva amortizacije za odplačevanje anuitet (dolgov).

Stane Torkar je dejal, da se delavci upravičeno sprašujejo, kako je v naši družbi mogoče, da imajo nekateri osebnih dohodkov po 500.000 S din mesečno in od kod ne-

katerim vir bogatenja. Jeseniški delavec pa težko živi in nekateri nimajo denarja niti za mleko in kruh.

»Danes nam obresti in tožbe pijejo kri«, je dejal Torkar in nadaljeval, »nimamo denarja za zdravstveno in socialno varstvo. Živimo v negotovosti. Zakone sprejemamo po hitrem postopku, dovolimo bogatenje, delavci pa sprašujejo, kakšno je stališče sindikata do takšnih pojavov v naši družbi.«

Razprava na konferenci je bila usmerjena k notranjim težavam, na odpravljanje vzrokov, ki povzročajo nihanje železarne, med delavci pa negotovost v jutrišnji dan.

Kakšen bo naš jutri in kdaj bo obljubljeni »jutri«, ko pravimo, da bo življenje za vse in ne samo za izvoljence lepše. Delavci železarne želijo, da bi ta čas nastopil čimprej.

J. Vidic

Pred kongresom zveze mladine Slovenije Festival zavrl predvideno aktivnost

Na seji občinskega komiteja mladine v Kranju so za novega sekretarja izvolili Zvonka Filipoviča

Na petkovi seji občinskega komiteja zveze mladine v Kranju so člani komiteja v prvi točki dnevnega reda razpravljali o predkongresni aktivnosti mladih v kranjski občini. Čeprav so o kongresnih resolucijah pripravili v kranjski občini razprave oziroma posvete z mladimi v krajevnih skupnostih, šolah in delovnih organizacijah, so ugotovili, da so bile povečini le-te slabe. Razen v tovarni Sava, kjer so mladi resno in temeljito razpravljali o osnutkih resolucij in naredili že okvirni delovni program za prihodnje, so na seji komiteja ugotovili, da v drugih organizacijah zveze mladine v občini tako po številu udeležencev kot po vsebini niso izpolnili pričakovanj. Člani komiteja so ugotovili, da so mlade v občini ravno med predkongresno aktivnostjo precej obremenile priprave (pa tudi sam potek) na festival bratstva in enotnosti.

Vseeno pa so v Kranju ravno v zadnjem času dober del zamujenega že nadoknadili. Razen tega pa bodo pred začetkom VIII. kongresa zveze mladine Slovenije (ta bo začel z delom v

petek, 21. junija v Velenju) pripravili še dve posvetovanji z delegati za kongres in z nekaterimi mladinci. Tako se bo pet delegatov iz kranjske občine v četrtek dopoldne pogovarjalo še z mladimi v tovarni Iskra, kjer jih bodo seznanili tudi z razpravami, ki jih bodo podali na kongresu. Razen tega pa se bodo delegati sestali tudi danes (sreda) in se dogovorili za delo in njihov prispevek na kongresu. Ze sedaj pa je dogovorjeno, da bodo delegati iz kranjske občine na VIII. kongresu zveze mladine Slovenije v Velenju razpravljali o statutih srednjih šol, o nekaterih izhodiščih političnega delovanja mladih v krajevnih skupnostih in o političnem organiziranju mladine v delovnih organizacijah.

V drugi točki dnevnega reda petkove seje občinskega komiteja zveze mladine v Kranju so člani zaradi študija razrešili dosedanjega sekretarja občinskega komiteja mladine Petra Ogrizka. Za novega sekretarja pa so na seji izvolili dosedanjega člana plenuma občinskega komiteja mladine Zvonka Filipoviča.

A. Zalar

Razširiti samoupravne pravice in dolžnosti študentov

Na zadnji seji občinskega komiteja zveze mladine Kranj so člani komiteja med drugim razpravljali tudi o sodelovanju občinske organizacije zveze mladine s klubom kranjskih študentov. Po daljši razpravi o dosedanjem delu kluba in o pravicah ter dolžnostih kranjskih študentov so se člani komiteja zavzeli, da bi študentje morali v prihodnje imeti več možnosti za delo v nekaterih samoupravnih organih v občini. Prav tako pa bi se njihova prisotnost in delo morala v prihodnje bolj kazati tudi na drugih področjih. Posebej so poudarili, da morajo biti študentje v prihodnje bolj zastopani v tistih organizacijah oziroma organih, za katerih delo je zainteresirana in odgovorna tudi širša družbena skupnost in za katerih rešitve so študentje tudi neposredno prizadeti. Tako so na primer menili, da bi morali biti študentje zastopani v komisiji za študentske stipendije, v nekaterih svetih občinske skupščine itd.

V razpravi o delu kluba kranjskih študentov pa so člani komiteja ugotovili, da je bil dosedanje delovni program kluba precej preozek oziroma ni spodbujal, da bi študentje lahko delali in se uveljavljali tudi na drugih področjih. Zato so menili, da bi bilo treba delovni program vsebinsko razširiti predvsem na področje družbenopolitične aktivnosti. Takšen program pa bi nedvomno terjal tudi večja materialna sredstva, ki bi se v prihodnje morala zagotoviti iz proračuna občinske skupščine.

A. Z.

**GORENJSKA
KREDITNA
BANKA KRANJ**

s poslovnimi enotami

KRANJ, JESENICE, RADOVLJICA, SKOFJA LOKA, TRZIC

RAZPISUJE ZA SVOJE VARČEVALCE

dve veliki nagradni žrebanji

SKUPNO 200 NAGRAD

v vrednosti

NAD 82.000.— N DIN

dne 14. 8. 1968 in
14. 2. 1969

Prvi nagradi sta:
DVA OSEBNA AVTOMOBILA ZNAMKE ŠKODA
Za vlagatelje, ki bodo od 1. 1. 1968 do 31. 1. 1969 vezali dinarske ali devizne prihranke v višini

2.000.— N din za dobo nad 1 leto ali

1.000.— N din za dobo nad 2 leti

**Vsakomesečno žrebanje
od 1. junija 1968 dalje**

Dva srečna dobitnika bosta pri vsaki poslovni enoti vsak mesec nagrajena z lepo nagrado za varčevalce navadnih vlog, ki bodo povečali vlogo v mesecu vsaj za 100.— N din

NAGRADE: 70 ročnih ur Darwil v vrednosti nad 14.000.—

**Žrebanje stanovanjskih
varčevalcev**

Pripravljenih je 10 denarnih nagrad v vrednosti 5.100.— N din, ki se koristijo za nabavo gradbenega materiala ali opreme po izbiri.

Za osebe, ki varčujejo za dobo 2 leti ali več.

Martinj vrh povezan s Selško dolino

Lep primer sodelovanja domačinov, krajevnih skupnosti in Gozdnega gospodarstva Kranj

V soboto je predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina ob navzočnosti predstavnikov Gozdnega gospodarstva Kranj, krajevnih skupnosti Martinj vrh in domačinov odprl novo cesto iz Selške doline na Martinj vrh, in sicer iz Zalega loga.

8600 metrov dolgo cesto so začeli graditi že leta 1960, letos pa so končali zadnji, najtežji odsek v dolžini 3300 metrov. Za gradnjo ceste je bilo porabljenih 17.300.000 starih din družbenih sredstev, ki so jih prispevali Gozdno gospodarstvo Kranj, Kmetijska zadruga Martinj vrh, Vodni sklad in občina, 10 milijonov pa so prispevali kmetje v lesu in delu, kar predstavlja 36 odstotkov

vseh vloženih sredstev. Brez dobrega sodelovanja vseh zainteresiranih te ceste danes verjetno še ne bi bilo, pa tudi tako poceni ne bi bila zgrajena. Za kilometer ceste so porabili le 3.200.000 S din, medtem ko poprečno kilometer gozdne ceste v Sloveniji stane 11 milijonov S din.

Gozdno gospodarstvo je dalo na voljo stroje, izdelalo načrte, nadzorovalo pri delu in izdelalo nekatere težje objekte na cesti, medtem ko so domačini v organizaciji krajevnih skupnosti opravili večino ročnih del. Pohvaliti je treba prav vse, saj so pokazali veliko razumevanje, posebno priznanje pa zasluzijo tovariši Demšar, Trdina in Benedičič, ki so v okviru krajevnih skupnosti Martinj

vrh vodili delo domačinov, prav tako pa tudi strokovni sodelavec Gozdnega gospodarstva Kranj ing. Ivan Kejžar, ki je od samega začetka nadziral gradnjo in domačinom pomagal s strokovnimi nasveti.

Razen te ceste, ki povezuje Martinj vrh z dolino, pa so v tem času v okoliških vaseh zgradili še 5800 metrov priključkov do posameznih domačij. Denar za izgradnjo teh priključkov so prispevali prebivalci domačij sami.

Novo cestno omrežje na Martinj vrh bo vsekakor bolj povežalo kmetije z dolino, hkrati pa bo omogočilo sodobnejši in cenejši prevoz lesa v dolino. V prihodnje bo potrebno izdelati samo še nekaj solidnih gozdnih vlekov, ki bodo še znižale proizvodne stroške in pripomogle, da bo les prispel v dolino manj poškodovan. Z novo cesto pa se odpirajo tudi možnosti za turizem. S. Zupan

Nova trgovina v Mojstrani

Zgrajena bo v petih mesecih

Trgovsko podjetje Delikatosa Jesenice je po sklepu zadnje seje občinske skupščine odkupilo v Mojstrani brez javnega natečaja zemljišče za gradnjo samopostrežne trgovine. SGP Sava je že začelo graditi, če bo šlo vse po predvidenem načrtu, bo v Mojstrani že oktobra ali novembra nova trgovina. Trgovino zidajo poleg nove šolske stavbe. Tloris zgradbe meri 430 m², prodajni prostor trgovine pa 132 m². V sestavi trgovine bo večji bife s kuhinjo, kar ima poseben pomen glede na turistični promet v tem kraju.

Dosedanja trgovina v Mojstrani, ki ju tudi last Delikatosa, bo še naprej odprta, verjetno pa bo to kasneje specializirana trgovina.

Investicijski stroški za novo trgovino znašajo okrog 95 milijonov S din, od tega je polovica lastnih sredstev, polovica pa krediti.

Trgovsko podjetje Delikatosa ima v jeseniški občini 12 poslovalnic. Promet narašča, kar se vidi iz podatka, da so lani v I. tromesečju prodali blaga za 11.600.000 S din, v enakem letošnjem obdobju pa za 17.600.000 S din, torej za 6 milijonov več kot lani.

Šča, kar se vidi iz podatka, da so lani v I. tromesečju prodali blaga za 11.600.000 S din, v enakem letošnjem obdobju pa za 17.600.000 S din, torej za 6 milijonov več kot lani.

Samoupravni organi Delikatosa so spoznali, da imajo nove moderne samopostrežne trgovine večji promet. Za primer navajajo novo trgovino na Breznici, ki ima od 80 do 100 odstotkov večji promet, kot je bil v stari poslovalnici. Zato bodo že jeseni začeli zidati novo poslovalnico na Tomšičevi cesti na Jesenicah.

Nova trgovina na Tomšičevi cesti bo blizu gozdne uprave, stroški gradnje pa bodo znašali okrog 25 milijonov S din.

V Delikatosa je 76 zaposlenih, od tega 12 vajencev. Poprečni osebni dohodki znašajo 89.000 S din, vajenci pa imajo prvo leto 10.000, drugo leto 13.000 in tretje leto 16.000 S din. Letos so osebni dohodki za 10 odstotkov večji kot lani. J. Vidic

Jutri se bo v Ljubljani začelo posvetovanje Gospodarski odnosi Jugoslavije z deželami v razvoju

V Ljubljani bo v četrtek in petek posvetovanje o gospodarskih odnosih Jugoslavije z deželami v razvoju, ki ga pripravlja Center za preučevanje sodelovanja z deželami v razvoju na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani. Na njem bodo sodelovali predstavniki okoli sto gospodarskih organizacij, zbornice, bank, državnih organov in družbeno-političnih organizacij.

Omenjeno posvetovanje bo logično nadaljevanje lanskega simpozija »Jugoslavija in gospodarski razvoj dežel v razvoju« in lahko upamo, da bo skušalo dati konkretne predloge za izpopolnitev sistema in gospodarskih odnosov z deželami v razvoju. V prvem delu bo posvetovanje posvečeno analizi dosedanjega gospodarskega sodelovanja naše države z deželami v razvoju in predlogom za njegovo izboljšanje v prihodnje. Drugi del posvetovanja pa bo vseboval konkretne napotke za tržno analizo dežel v razvoju, njihove posebnosti in elemente ter primer tržne analize dežel v razvoju v sredozemskem področju.

Na posvetovanju bo predaval tudi član zveznega izvršnega sveta Aleksander Grlčkov in izvršni sekretar Ekonomske komisije OZN za Evropo Janez Stanovnik.

Po končanem posvetovanju bo posebna delovna skupina zbrala sklepe in jih posredovala pristojnim organom in komisijam CK ZKJ in zveznemu izvršnemu svetu. Kasneje pa bo omenjena skupina, skupaj s strokovnjaki iz posameznih področij, izdelala določene predloge za izboljšanje sodelovanja naše države z gospodarstvi dežel v razvoju. V. G.

Od petka dalje odprta nova blagovnica v Škofji Loki

Nama, najemnik blagovnice, bo imela v drugem nadstropju tudi gostinske prostore

V petek ob 10. uri bo v Škofji Loki slavnostna otvoritev nove blagovnice, za vse obiskovalce pa jo bodo odprli ob 10.30. Celotni objekt, skupaj z zunanjo ureditvijo, je veljal 250 milijonov starih dinarjev. Investiralo ga je Stanovanjsko podjetje v Škofji Loki s svojimi sredstvi in s krediti. Oprema, ki jo je prispeval najemnik Nama Ljubljana, je veljala 50 milijonov starih dinarjev, izvajalec del pa je bil Tehnik iz Škofje Loke.

Nova blagovnica bo imela skupno 1234 kvadratnih metrov prodajnih prostorov, 487 pomožnih, 186 gostinskih in odprto teraso s 365 kvadratnimi metri. V pritličju bo kupcem na voljo razno drobno blago, galanterija, šolske potrebščine, igrače in podobno; v prvem nadstropju bo v prodaji pohištvo in dekorativno blago, radijski in televizijski sprejemniki, konfekcija, metrsko blago in preproge. V drugem nadstropju

je urejen bife s teraso, tako da bodo gostinski prostori lahko sprejeli približno 250 ljudi. Kadar bo blagovnica zaprta, bo v gostinskih prostorih mogoče priti po posebnem stopnišču. Razen tega pa bo v drugem nadstropju tudi razstava kuhinjske opreme in gospodinjskih aparatov. Tudi za zunanjo ureditev blagovnice je poskrbljeno. Bazen z vodometom bo krasila plastika — kipa Agate in Jurija, dveh oseb iz Visoške kronike, ki jo pravkar dokončuje akademski kipar Tone Logonder.

Nova blagovnica v Škofji Loki je prvi večji objekt splošnega pomena, ki ga je financiralo Stanovanjsko podjetje in bo prav gotovo odigrala vidno vlogo v škofojloški maloprodajni mreži. Poslovni prostori, s katerimi upravlja podjetje, se bodo po otvoritvi nove blagovnice povečali za 90 odstotkov. Še bolj pa se bodo povečali dohodki od najemnine, saj bo leta za nov objekt trikrat večja kot znašajo vse najemnine dosedanjih poslovnih prostorov. Denar, vložen v novo blagovnico, se bo torej hitro vračal in bo najboljša osnova za nadaljnje obnavljanje poslovnih prostorov na škofojloškem področju. S. Zupan

Mesnica v Žirovnici?

Ze lani smo pisali, da bo mesarsko podjetje Jesenice letošnjo pomlad začelo graditi novo mesnico v Žirovnici. Ker pa je zadnje čase o tej gradnji vse tiho, občani sprašujejo, kaj je z novo mesnico.

Na to vprašanje sem na Jesenicah dobil naslednji odgovor:

»Novo mesnico v Žirovnici bomo pričeli zidati še ta mesec. Izvajalec del bo SGP Sava Jesenice. Celotna investicija bo stala okrog 19 milijonov S din. Mesnico bomo zidali na prostoru med samopostrežno trgovino Rožca in samopostrežno trgovino Delikatosa v Žirovnici.« J. V.

INDIVIDUALNI GRADITELJI —

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLEED VAM NUDI NA SVOJEM OBRATU V PODNARTU UGODNO IZPOSODANJE GRADBENIH PLOŠČ ZA OPAŽENJE BETONSKIH DEL NA VAŠIH GRADNJA. CENA JE ZELO UGODNA, IN SICER 0.8 N DIN ZA m² NA DAN.

NOVOST!

VSA NADALJNA NAVODILA DOBITE NA OBRATU PODNART, TELEFON STEV. 72-127.

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLEED

Predstavljamo vam bodoči kranjski hotel

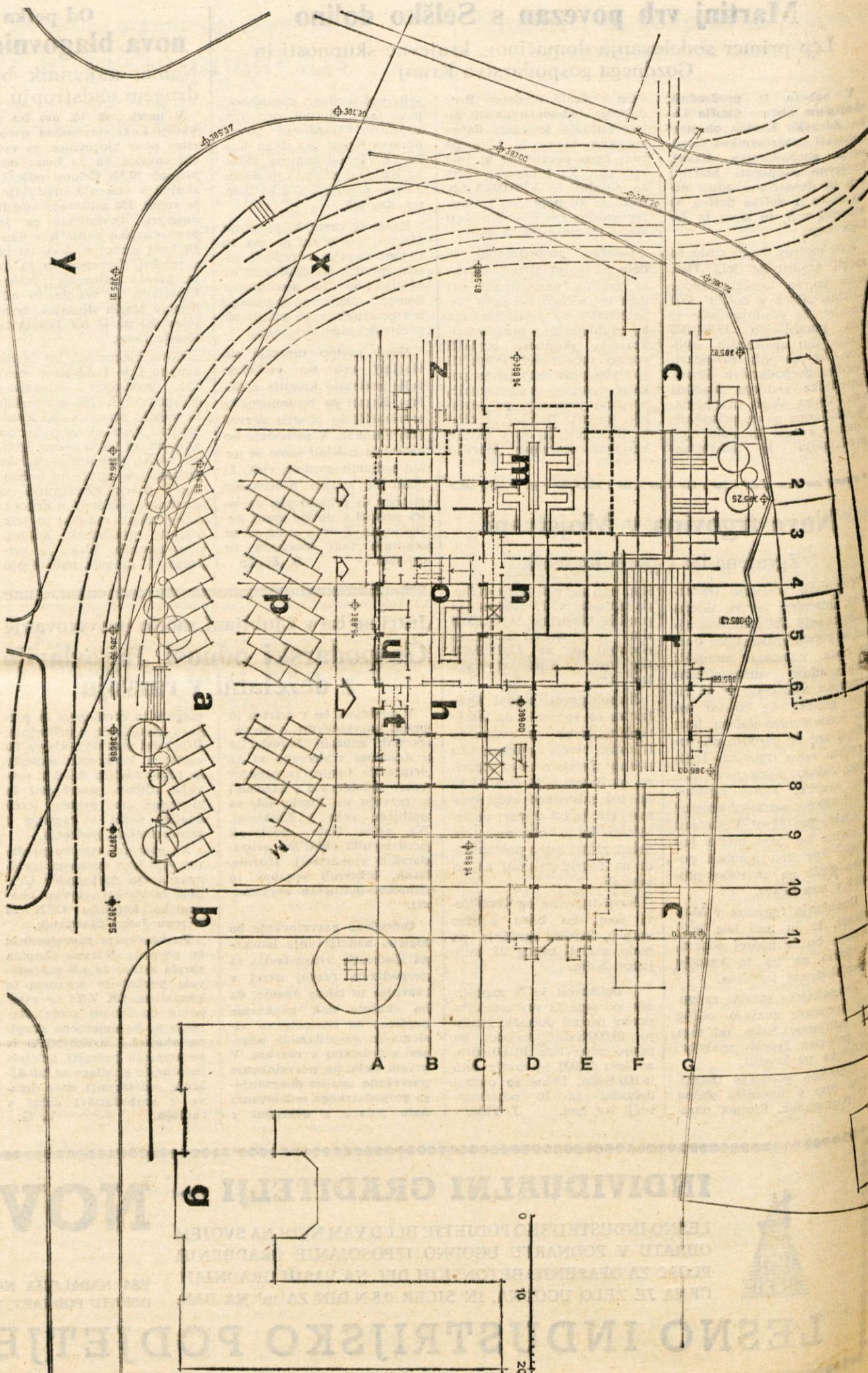
Splošno gradbeno podjetje Projekt Kranj je kot najugodnejši ponudnik postalo izvajalec gradnje bodočega kranjskega hotela. Tako je pred kratkim porušilo del starih stavb in pripravilo zemljišče, kjer bo v prihodnje stal hotel. Predvideno je, da bo hotel v bližnji bodočnosti postal del mestnega centra, posebno še, ko bo po predvidenem projektu nasproti hotela zgrajena blagovnica.

Bodoči kranjski hotel, ki bo zgrajen že prihodnje leto, bo prvenstveno potovalni hotel boljše B kategorije s prehodnim prometom. Njegova rentabilnost, ki bo dosežena s 60-odstotno zasedenostjo, pa bo v dobri meri odvisna od prizadevanj oziroma propagande, po drugi strani pa tudi zaradi zanimive lege. Možnosti, da bo hotel rentabilen pa so po predvidevanjih tudi zato, ker bo hotel namenjen poslovnim in prehodnim gostom, ki se bodo naselili v njem ob koncu tedna in organiziranim skupinam tujih turistov; seveda pa bodo nekatere hotelske prostore lahko s pridom uporabljali tudi Kranjčani.

Da bi vam na kratko vsaj približno prikazali hotel, objavljamo tudi skico. Razen tega pa moramo povedati še to, da je investitor podjetje Avtopromet Gorenjska Kranj, izvajalec del pa Splošno gradbeno podjetje Projekt Kranj. Za gradnjo in opremo hotela je predvidenih 950 milijonov starih dinarjev. Projekt za hotel je na osnovi natečaja naredil univ. prof. inž. arh. Edo Ravnikar iz Ljubljane, manager pa je Projektivno podjetje Kranj. A. Z.

LEGENDA: y — Koroška cesta, x — predvidena nova cesta, g — gimnazija; a — dostop k hotelu za pešce, b — dostop k hotelu za avtomobile, c — peš pot vzdolž obronka, p — parkirni prostor za okrog 45 avtomobilov; h — hall s sedežnimi skupinami in recepcijo, o — gostinski del halla (aperitiv — bar in slaščičarna), m — samopostrežna restavracija z okrog 100 sedeži, n — banketna soba z mirnim salonom, z — kavarniška terasa, u — frizer, t — turistična agencija, r — restavracijska terasa (okrog sto sedežev) z okrog dvesto sedeži pred restavracijo.

OPOMBA: V treh nadstropjih nad gospodarskim, upravnim, restavracijskim in družabnim delom (ta del ima obliko strnjene pravokotnika — skica) pa bodo hotelske sobe. Organizirane so v treh krakih s tankimi prekinjenimi črtami. Pod temi kraki pa je parkirni prostor.

Ob nastopu plesne in baletne šole iz Kranja Samostojen nastop baletk

Beli lepaki so že nekaj dni zbuiali mimoidočim pozornost. Na njih je bilo z velikimi črkami napisano: baletni večer, z manjšimi pa, da prireja ta nastop kranjska baletna šola. S krajšimi odlomki je baletna šola že večkrat pokazala rezultate svojega dela skupno z glasbeno šolo na nastopih v dvoranskem domu. Da pa bi bila že sposobna izvesti celovečerni program, ne, tu je bil vsakdo nekoliko skeptičen, še zlasti, ker pred tem ni bilo dosti slišati o kakšni samostojni prireditvi.

Toda dvom je bil odveč. Balet, ki smo ga v torek, 11. junija, videli v dvorani Prešernovega gledališča, je bil tako dovršen, da bi ga brez sramu lahko postavili na kakršenkoli oder na Gorenjskem. Že najmlajši otroci prvega letnika, starosti šest in sedem let, so navdušili kakih sto petdeset gledalcev. Odlikovala jih je zlasti enotnost, ki jo od tako majhnih otrok nihče ni pričakoval. Otroci so morali svoj program ponavljati, kar pa je nekoliko motilo spricho dolgega celotnega programa.

Ce so najmlajši tako presenetili, smo bili nad izvajanjem srednje in višje skupine baletk kar začuden. Nihče si ni mislil, da imamo v Kranju že kar dobre baletke, med katerimi so nekatere zelo talentirane. Koreografija in pedagoginja Milica Buh jim je brez skrbi lahko zaupala odgovornejšo solistično vlogo. V glavnem so prikazale klasičen balet z nekaterimi izjemami (Kavalirji), kjer smo videli nekaj prijemov modernejši krea-

Celoten baletni večer je bil sestavljen tako, da je vsakdo prišel na svoj račun.

V dinamični in razumljivi baletni igri Delavnica lutk so uživali zlasti otroci. Zivahno dogajanje na odru so mečno podkrepili lepi in izbrani kostumi, ki so prišli do še večjega izraza s primernimi svetlobnimi efekti. Koreografija je bila smiselno povezana, brez globljih posegov.

Nekoliko težje razumljiv je bil Ples noči po glasbi P. I. Čajkovskega. V izrazito klasičnem stilu so prišli do izraza skoraj vsi osnovni elementi baletnega pouka. Baletke imajo za seboj že daljšo dobo šolanja, zato jim je koreografinja tudi zaupala to zahtevnejše delo. Ples so izvedle z dokajšnjo mero gracioznosti in skladno z glasbo. Glede na enoletno delo s sedanjim koreografijom lahko rečemo, da so plesalke dobro izpolnile svoj part. Morda so posvečale preveč pozornosti samemu izvajanju kot pa plesnemu izrazu, vendar se to zgodi tudi poklicnim plesalkam, in amaterskim tega res ne smemo zameriti.

V delu Ujetnica sta nastopili bivši gojenki koreografije iz Ljubljane, ki sta sedaj že na redni baletni šoli v

Ljubljani. Po vsebini zelo domiselno in globoko zamišljen ples ujetnice, ki doživi svojo svobodo, smo vsi v dvorani podeživljali z obema plesalkama, ki sta nas presenetili prav v plesnem izrazu. Ni nas motila njuna mladost, saj je morda le-ta vse izvajanje še bolj povzdignila.

Naslednja točka Kavalirji z damo je s svojim ritmom celotni program nekoliko poživila, vendar so motili nežni ženski gibi, ker so kavalirje plesale baletke (v šoli namreč nimajo moških plesalcev). Dama je sicer dobro odplesala svoj part, čeprav je bilo premalo čutiti gracioznosti, kar pa glede na njeno mladost tudi nismo mogli pričakovati. Zadnji dve točki z naslovom Trič-trač po glasbi J. Straussa in Zaključni valček po glasbi Charlesa Gounoda iz opere Faust so bili lahkotnega značaja in prijetno odplesani v lepih kostumih, ki so še bolj pričarali pravo baletno vzdušje.

Kot sta nam povedali simpatični napovedovalki, je vse plesne naučila, dalje izdelala koreografijo, zamisel scen, pripravila kostume in jih celo šivala sama koreografinja Milica Buh. Ni čudno, da jo je ob zaključku večera, potem ko so jo baletke pripeljale na oder, obkrožilo deset najmlajših baletk v črnih dresih in ji podarile šopke in darila, večje kot so bile same. Prav ganljiv je bil ta prizor izraza ljubezni in zahvale požrtvovalni učiteljici. Prireditev si je ogledal med številnimi gosti direktor zavoda Dolenjsko poletje iz Novega mesta, ki je že prej poznal delo tov. Buhove. Presenečen nad očarljivostjo izvajanja je povabil celotno skupino na gostovanje v Novo mesto.

Ob koncu pa še to. Škoda bi bilo, če bi ostalo samo pri premieri, če nastop lahko tako imenujemo, kajti to ni bila običajna produkcija šole, temveč resnično pravi baletni večer. Ne bi bilo napak, ko bi si ogledale predstavo tudi šole. Baletke bi si to zaslužile! Za prikazano izvajanje pa jim čestitamo z željo, da kmalu pripravijo nov umetniški večer.

D. Stanjko

Ob stoletnici rojstva Maksima Gorkega Na domu velikega ustvarjalca

V ulici Kačalova 6 stoji enonadstropna hiša, zaradi ograje in zelenja na vrtu deloma skrita pred pogledi mimoidočih. Toda le redko kateri obiskovalec Moskve je ne obišče. Večje ali manjše skupine ljudi in posamezniki često napobnijo prostrane sobane v pritličju zgradbe. Dve značilni ruski starki, srkajoč čaj, v predstobi pričakujejo goste. Vsakogar poprosita, da v odprto knjigo zapiše svoje ime, poklic in kraj, od koder prihaja. Ta hiša, kjer se je čas že zdavnaj ustavil, je namreč preurejena v spominski muzej Gorkega. V tej stavbi je »znanilec« revolucije, katerega stoletnico rojstva v Sovjetski zvezi in vsem ostalem kulturnem svetu pravkar svečano praznujejo, preživel zadnja leta življenja.

Zgradbo so spremenili v spominski muzej leta 1961. Vse v njej je ohranjeno takšno kot je bilo za časa književnikovega življenja. To je pravzaprav edina hiša v Moskvi, kjer je pisec živel nekaj dlje — od 14. maja 1931 pa vse do junija 1936, ko je umrl. Zgrajena je bila po načrtih slavnega arhitekta Sehtelja, za milijonarja Rjabišinskega. Toda naključje je hotelo, da je v njej zadnja leta svojega intenzivnega ustvarjanja preživel umetnik, ki velja za simbol revolucije in proletariata.

DELOVNI KABINET

V prvem nadstropju stoplja je imel nekoč stanovanje književnikov sin, nadarjeni pisec in kritik Maksim Aleksejevič. Mož je zapustil ta svet že pred očetom — umrl je 37 let star zaradi vnetja pljuč. Živel je tu z ženo Nadeždo in hčerka Darjo ter Marjo. Vsak dan je prihajal v pritličje k očetu in mu pomagal pri delu. Rad je tudi ždel v mali sobici skupaj z očetovim sekretarjem, pregledoval večsili rokopise in prevajal Gorkemu iz štirih tujih jezikov vse, kar bi očetu lahko koristilo.

Ko stopi v delovni kabinet Gorkega, obiskovalec dobi občutek, da se bo zdaj zdaj od nekod pojavil avtor Pesmi o sokolu, Makarja Čudre, Mojih univerz in drugih velikih, našim bralcem že zdavnaj znanih del. Kajti vse v tem prostoru na poseben način še vedno odseva prisotnost velikega ustvarjalca. Na neobičajno veliki in prostorni mizi, izdelani po načrtu samega pisca, leži cel kup barvnih svinčnikov, ki jih je pred desetletji ošilil še sam Gorki. Brezbržno odložena očala, nekakšne beležke, črnilnik — vse to navaja na misel, da je lastnik teh drobnarij le za trenutek zapustil kabinet.

Čas, ki ga je preživel v delovnem prostoru, je bilo obdobje Gorkijevega najintenzivnejšega ustvarjanja. Za to obširno mizo, ki so jo njegovi znanci v šali imenovali »delovna soba«, so bila napisana dela Jegor Buličev in drugi, Dostigajev in drugi. Tu je nadaljeval roman Življenje Klima Samgina, tu je napisal drugo varianto drame Vase Željeznove.

LJUBITELJ KNJIG

Obiskovalec postane še posebej pozoren na ogromno biblioteko Gorkega, postavljeno v prostoru, katerega zidovi so popolnoma prekriti s policami knjig. Ta zelo redka zbirka šteje okrog 10.000 zvezkov. Po številu knjig prekaša biblioteko mnogih ruskih piscev, zastaja edino za tisto, ki jo je imel Tolstoj v Jasni Poljani. Na polici še danes stoji ena izmed prvih knjig, ki jo je kupil Gorki. To so Schopenhauerjevi Aforizmi in maksime v treh zvezkih, na prvem pa je moč najti naslednji podpis: Pješkov, Samara, 1895.

Gorki je nenavadno ljubil knjige in zbiral jih je že od zgodnje mladosti. Toda hotel je knjigo približati tudi drugim, zato jih je mnogo poklonil bibliotekam, pa tudi posameznikom. Pravijo, da skoraj ni bilo ljubitelja literature, ki se po obisku hiše v ulici Kačalova ne bi vračal s knjigo pod pazduho — darilom gostitelja. Gorkijevi priljubljeni ruski pisci so bili Puškin, Čehov, Tolstoj, Gogolj, Ljeskov, Bunjin in drugi. Posebno radost so mu pomenile knjige s posvetili avtorjev — od nekaterih takšnih se ni nikdar ločil. Povsod je pravijo nosil s seboj zbirko pripovedk Antona Čehova v devetih zvezkih, ki mu jo je poklonil avtor. V prvem zvezku je podpis, tako drag slavnemu književniku: »Dragemu prijatelju Alekseju Maksimovi-

ču Pješkovu (Maksim Gorki) v spomin na življenje na Jalti 1901—1902 od Antona Čehova, 19. oktobra 1902, Jalta.«

Gorki je imel navado pri branju knjige z rdečim ali modrim svinčnikom podčrtati tista mesta na njenih straneh, ki so ga posebno pritegnila in pripravila k razmišljanju. Obenem je na robove strani zapisoval svoja opažanja in pripombe. Takšne opazke je najti v okrog dva tisoč knjigah iz njegove zbirke in so brez dvoma pomembne za vsakogar, ki želi globlje pronikniti v svet Gorkega, njegov ustvarjalni postopek, ki želi spoznati njegova nagnjenja in zanj zanimive stvari.

JABOLKA IN VISNJE

Okna prostrane jedilnice gledajo na vrt, kjer je pisatelj sam zasadil jablane in visnje ter gojil cvetje. V tej sobi je počival v krogu družine in poslušal glasbo, a prav tako sprejemal tuje pisce kot so Shaw, Rollendo, Becher in drugi. Tu je vodil tudi izredno žive debate o vprašanjih kulturnega razvoja in napredka književnosti. V času, ko se je pripravljati Prvi vsezvezni kongres sovjetskih piscev, so v jedilnici reševali mnoga pomembna vprašanja razvoja sovjetske kulture.

Proti koncu sprehoda skozi spominski muzej Gorkega obiskovalec obstane v skromni pisateljevi spalnici, kjer omare in komode še vedno čuvajo njegove priljubljene svetle plave rubaške, tradicionalne plašče in znane širokokrajne klobuke. Dokler je bil živ, je tu često pozno v noč gorela luč. Tu je med drugim prebral tudi svojo zadnjo knjigo — Tarleovejevega Napoleona, na katerega strani je po svoji navadi napisal poslednje zabeležke — čeprav z že oslabele in povsem negotovo roko.

Tanjug — I. G.

Septembra podelitev domicila jeseniško-bohinjskemu odredu

Skupščini občin Radovljica in Jesenice bosta septembra podelili domicil jeseniško-bohinjskemu odredu. Odbor borcev odreda, ki deluje pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, je zbral že precej gradiva. Čeprav so prvotno nameravali letos izdati jubilejno brošuro s kratkim opisom zgodovine odreda in opisom najpomembnejših borb oziroma akcij, bo to zaradi počasnega zbiranja gradiva mogoče natisniti šele drugo leto. Letos bodo izdali jubilejni bilten in ga podelili borcev.

Odbor ponovno prosi borce jeseniško-bohinjskega odreda, da pošljejo svoje spomine in imena borcev, ki so bili v sestavi odreda. Do zdaj je znanih okrog 600 imen borcev, ki so bili krajši ali daljši čas v odredu.

J. V.

Do večnega mesta in nazaj

Italija je bila in je še vedno cilj številnih turistov z vsega sveta. Za prvomajske praznike sem se odločil obiskati Rim in druga mesta te slikovite dežele

Nedelja, 28. aprila

Odhod z Jesenic ob 7.30. V Zastavi 750, ki bo kmalu predihal 80.000 km je še nekaj suhe hrane, 101 bencina posebej v rezervi, kreditno pismo AMZS, bencinski boni za Italijo, butanski kuhar in nekaj običajne opreme za družinski izlet.

Vreme ni bilo najboljši in od Trbiža dalje dežuje, vreme se ne izboljša ne v Furlaniji in ne v dolini Pada. Pod neko streho blizu Padove skuhamo kavo. Na avtostrado stopimo šele pri Ferrari. Tu dobiš listek, plačš pri izhodu. Naše vozilo spada v drugo kategorijo. Do Bologne se mi zdi da kar skočiš. Šele tu se začne cesta sonca. Toda najprej moramo na desni obiti mesto in peljemo se ob dveh vzporednih avtocestah. Vse to traja nekaj km in reka vozil se tu vzporedno premika v razne smeri.

Prava avto cesta se začne za mestom in kmalu si sledijo predori in viadukti v divji gorski pokrajini. Skoraj v četrti prestavi pridrvim na vrh Apeninov 750 m visoko nad morjem. Toda cesta sonca nas pozdravi z meglo in dežjem. V Toskano gre še hitreje navzdol. Na levi ostaja Firenze, na desni pa odcep proti Tireskemu morju. Kmalu prevozim 500 km. Ura je 19. Počitek v deželi Chiantija je vabljen. Pri Incisi izstopim iz avto ceste. Taksa za 200 km je znašala 600 lir. Prenočimo pri Riccardiju, plačamo 1000 lir na osebo, lepo urejena soba in še kopalnica zraven. Na koncu se še napijemo prvovrstnega Chiantija v njegovi gostilni za 300 lir. Semkaj bomo še prišli.

Ponedeljek, 29. aprila

Peljemo se skozi rodovitno Val di Chiana, na obronkih neizmerno morje vinske trte, na gričih cerkvice in gradovi. Ustavim se le tu in tam na modernih parkirnih prostorih, kjer ob vsakem času do-

biš vse. Zelo lepo so urejene samopostrežne trgovine in restavracije Pavesi, ki si sledijo vsakih dvajset kilometrov. Narejene so v obliki mostu kar čez avto cesto in tako lahko »obeduješ«, medtem ko se pod teboj odvija živahen promet. Poleg obljudenih so tudi navadni parkirni prostori, vendar so le-ti bolj redki kot na nemških avto cestah, kjer si sledijo vsakih nekaj km. Če imaš s seboj še mizico in stolčke, je tako potovanje prijetno in razmeroma poceni. Ob straneh slikovite gorske pokrajine Umbrije, ki je revnejša kot Toskana, se zvrstijo slikovita gradovna podobna stara mesta Orvieto, Orte.

Večno mesto nas sprejme z živahnim prometom, bližamo se središču in prometni kaos je vedno hujši. V primeri z Londonom, Amsterdamom, Københavnom in drugimi mesti na cesti ni nič manj vozil, toda bolj kot na prometna pravila se moraš zanesti nase. In tako se ti zdi, da ima na prehodu za pešce prednost voznik, pa vendar pride pešec varno čez. Blizu Piazza del Popolo sem se take vožnje naveličal in se odločil poiskati hotel. Našel sem ga za ogrom prve ulice in se s hotelirjem pogodil, da bomo prenočili za 1500 lir od osebe, tudi ta cena se mi ni zdel pretirana. In soba je bila v redu in na voljo tudi kopalnica. Tudi tu smo bili kot skromni gostje deležni vse pozornosti. Italija je pač dežela turizma, od katere se bomo morali še precej naučiti. Spominjam se, kako je nekoč pred hotel Prisank v Kr. gori pripeljal poln avtobus iz Nizozemske in kako so se gostje pehali s kovčki do svojih sob. Razmere so se sicer tudi pri nas že precej spremenile, toda tako gladko pa le ne gre.

Ker je dvodnevni obisk premalo za večno mesto, sem si sam po literaturi sestavil načrt ogleda.

Po kosilu peš do Piazza di Spagna (Španski trg). To je eden najbolj obiskanih trgov, ki je najlepši v maju. Takrat so stopnice od ceste do cerkve Trinita dei Monti pokrite s cvetjem in med njimi srečaš obiskovalce z vsega sveta. Naslednja točka v bližini je Fontana di Trevi, kjer legenda pravi da se znova vrneš v Rim, če vanjo vržeš novčič. Od tod gremo dalje mimo številnih cerkva (v Rimu jih je nad 400) do Piazza Venezia. Tu je z balkona beneške palače v zadnji vojni veliki fašistični diktator pozival svoje legije za osvajanje imperija. Korak dalje se povzpemo na V-

toriano, veličastni sodobni spomenik Italije, tu je grob neznanega junaka in nad njim spomenik Viktorja Emanuela II. Od tu, posebej če stojiš pod enim izmed obeh kvadrov, je veličastni pogled na Forum Romanum, Kapitol in Kolosej ter ves Rim. Tu blizu je začetek antičnega Rima, tu je mesto doseglo svoj vrh in hkrati zaton. Barbari so pustili kamenine in te so ostale kot živi spomenik do današnjih dni. Tu je Forum raznih cesarjev in Trajanov obelisk je še ravno tak kot v tistih časih, ko so njegove legije prišle iz Dacije in na kar nas še pri nas spominja plošča v Dzerdapu.

Spomin antike je tesno povezan z vzponom renesanse in njenih predstavnikov Italije. To smo videli na Kapitolu, kjer je Michelangelo upodobil čudovite stopnice ali v cerkvi S. Pietro in Vincoli, kjer ponosno kraljuje Mojzes, ki je menda poleg Sikstinske kapele, La Pieta, njegovo največje plastično delo in menda evropske tovrstne umetnosti sploh. Vtisov na ta dan je toliko, da pri cerkvi Santa Maria Maggiore omagam na stopnicah in se še komaj privlečemo do postaje Termini.

Torek, 30. aprila

Dan mine v ogledu Vatikana. In tu je res kaj videti! Začeli smo z muzejem. Vstopina je 500 lir. Tu so papeži uredili in zbrali za človeštvo neprecenljive zaklade iz zgodovine in umetnosti. Žal je premalo časa nekaj ur in veličastne stvaritve gredo mimo obiskovalca le bežno. Pa vendar, ko pomisliš na leta ustvarjanja, da je na primer sodbó Michelagelo risal 7 let, strop 4 leta, potem komaj dojemaš vrednost. Korak dalje na podoben način občuduješ Rafaela in druge tvorce renesanse, slovitega slikarja komaj spoznaš med filozofi »atenske šole«, kjer so se pametni moške antike zbrali, da bi spregovorili o moči človeškega razuma. In tako strmiš dalje, od etruščanskega muzeja do cerkve Sv. Petra, ki je največja v krščanskem svetu.

Mausoleo di Adrijano ali angelski grad je gotovo med najimpozantnejšimi ostanki nekdanjih cesarjev. Tu so počivali cesarji od Hadrijana do Septimija Severa pozneje se spreminja v utrdbo in legendo o angelu, ki je zatrl kugo. V obdobju inkvizicije je med drugimi za njegovimi zidovi čakal svoje zadnje dni tudi sloviti naravoslovec Giordano Bruno. Danes je tu muzej neprecenljive vrednosti.

Naposled nas pot prinese v kolosej — največji antični spomenik Rima. Ko stojim na vrhu mogočnih razvalin, komaj verjamem v tragične dni, ko so spodaj gladiatorji krvaveli za zabavo vladajočega razreda. Hkrati razmišljam o besedah pesnika Bede iz 8 stol. ki pravi: »Dokler bo stal kolosej, bo stal Rim. Ko bo padel kolosej, bo padel Rim in s tem ves svet.«

Sreda, 1. maja

Vračamo se v Inciso v dolini Arna. Med potjo poizkušam zbrati tisočero vtisov. Pri tem ostajam pri zgodovini: Rim je svet zase; predstavlja razna obdobja, je do-

movina umetnosti in kulturnih vezi naše civilizacije. To sem lahko srečal na vsakem koraku večnega mesta.

Pot nazaj je ravno tako dolga, vendar prijetnejša. Vračamo se bogatejši za spoznanje, da smo videli sledove mesta, ki je eden izmed začetkov naše evropske zgodovine. Tu leži neprecenljiva vrednost večnega mesta pri oblikovanju kulturne zgodovine človeštva.

In na koncu: naše turistične agencije omogočajo ogled večnega mesta že za nekaj 10 tisočakov. Z lastnim prevoznim sredstvom pa si ga lahko ogledaš še ceneje.

R. Kočevar

VELEBLAGOVNICA

NaMa
V LJUBLJANI obvešča

da bo 21. JUNIJA 1968
OB 10.30 URI

odprta

NOVA IN SODOBNO UREJENA

BLAGOVNICA
nama

V ŠKOFJI LOKI
PRI AVTOBUSNI
POSTAJI

Pod eno streho bo v treh etažah kupcem na izbiro vse, kar potrebujejo za osebno uporabo ter za potrebe v gospodinjstvu

- konfekcija, metrsko blago, perilo, pletenine, oprema za dojenčke, volna, pozamentarija,
- usnjena galanterija, rokavice, nogavice, kozmetika, čistila,
- pohištvo, šivalni stroji, pletilni stroji, preproge, dekorativno blago, zavese,
- televizorji, radioaparati, gramofoni, magnetofoni, tranzistorji, gramofonske plošče,
- štedilniki, kuhalniki, pralni stroji, hladilniki, loščilci, sesalci, mikserji, posoda in različna drobna električna galanterija,
- šport in camp oprema

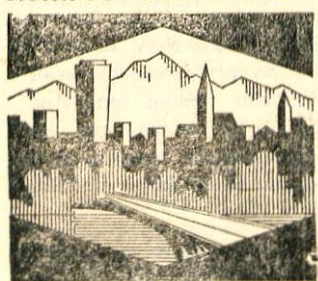
Potrošniški kredit — tudi brez porokov

Po nakupu se boste lahko osvežili in si odpočili v bifeju na prijetni terasi blagovnice, kjer vam bodo na voljo izbrane pijače in hladna jedila.

Za obisk se priporoča in k nakupu vabi

KOLEKTIV BLAGOVNICE

XVIII. GORENJSKI SEJEM

V KRANJU

2.—13. VIII. 1968

Te dni po svetu

SAIGON, 14. junija — Saigonska vlada je odstavila državnega ministra Quang Da-na, ker se je zavzemal za pogovore z južnovietnamsko osvobodilno fronto.

LOS ANGELES, 14. junija — V tem ameriškem mestu so določili posebno ekipo 22 pripadnikov policije, da bodo raziskali okoliščine, v katerih je bil ubit senator Robert Kennedy.

DUBROVNIK, 15. junija — Zahodnonemški zunanji minister Willy Brandt, ki je bil na uradnem obisku v naši državi, je odpotoval v Zahodni Berlin. V skupnem sporočilu so objavili, da se je Willy Brandt pogovarjal z našimi državniškimi o evropski politiki in o možnostih za širše mednarodno sodelovanje.

WASHINGTON, 15. junija — Ameriško zunanje ministrstvo je sporočilo, da so ZDA, Velika Britanija in Francija vložile protest pri sovjetski vladi, ker so vzhodnonemške oblasti uvedle nove omejitve v prometu z Zahodnim Berlinom.

PRAGA, 15. junija — Čehoslovaška vlada je tudi uradno ukinila cenzuro tiska, ki jo je izvajala centralna uprava za informacije. To upravo so sedaj razpustili, v kratkem pa bodo na Čehoslovaškem tudi sprejeli nov zakon o tisku, po katerem bo glavni urednik odgovoren za pisanje časopisa.

PARIZ, 16. junija — Pariška policija je zasedla in zaprla znano univerzo Sorbono. Po sklepu notranjega ministrstva bo univerza zaprta nekaj dni, po odhodu vseh, ki so se v njej začasno nastanili, pa bo spet služila pedagoškemu osebjem in študentom za študij.

KAIRO, 16. junija — Egiptovski časopisi so objavili vesti, da namerava predsednik ZAR Naser v začetku prihodnjega meseca obiskati Sovjetsko zvezo, da bi se tam pogovoril o situaciji na Srednjem vzhodu.

PEKING, 17. junija — Tanzijski predsednik Julius Nierere bo na povabilo kitajske vlade prispel na obisk v LR Kitajsko. Nierere bo tretji šef države (afriške), ki bo obiskal Kitajsko, odkar se je začela kulturna revolucija.

SENTILJ, 17. junija — Na petdnevni obisk v Slovenijo in Hrvaško je prispela skupina funkcionarjev in članov avstrijskega odporniškega gibanja.

BEOGRAD, 17. junija — Na povabilo CK ZKJ je v našo državo dopotovala sovjetska partijska delegacija, ki jo vodi sekretar CK KP SZ Ivan Vasiljevič Kapitonov.

Ljudje

Pred dnevi se je na uradnem obisku v naši državi mudil zahodnonemški zunanji minister in podpredsednik vlade ZR Nemčije Willy Brandt. Zahodnonemškega zunanjega ministra sta med njegovim obiskom spremljala veleposlanik v Jugoslaviji Peter Blachstein in direktor političnega oddelka v zunanjem ministrstvu Hans Ruetel.

Po vrnitvi iz Jugoslavije je Willy Brandt v Zahodnem Berlinu izjavil, da so njegovi pogovori s predsednikom Titom in državnim sekretarjem za zunanje zadeve Nikežićem pokazali, da je ponovna naveza diplomatskih stikov med SFRJ in Zahodno Nemčijo pravi korak v odnosih med državama. Pogovore je ocenil kot korak naprej v odnosih med obema državama. »Sedaj,« je dejal Willy Brandt, »se lahko pogovarjamo brez posredovalcev s

Svetlejša luč med ZR Nemčijo in Jugoslavijo

pomembno evropsko državo. Nadalje je zahodnonemški minister za zunanje zadeve seznanil jugoslovanske partnerje s prizadevanji ZR Nemčije, da bi izboljšala svoje odnose z vzhodnoevropskimi državami. »Na pogovorih v Beogradu,« je dejal Willy Brandt, »se je pokazalo, kako je možno sedanjo razdvojenost v Evropi ne glede na različne družbene ureditve v raznih državah, premagati z okrepljenim sodelovanjem in skupnimi koraki.« Brandt je napovedal tudi ukinitve vizumov za zahodnonemške državljane, ki bodo potovali v Jugoslavijo in za Jugoslovane, ki bodo potovali v ZRN.

Kako pa ocenjuje obisk Willyja Brandta v Jugoslaviji naši komentatorji? Vsi soglasno ugotavljajo, da je bil ta prvi zahodnonemški povojni obisk na tako visoki ravni ploden in koristen, saj je bila izmenjava mnenj in stališč izredno odkrita in realna. Čeprav je takšna ocena nekega obiska precej splošna,

pa je v njej razveseljiva naslednja misel: tako jugoslovanska kot tudi zahodnonemška stran nista postavljala v ospredje stvari, ki so morda in nesprejemljive, nobena stran ni vztrajala pri razpravi o problemih, katerih rešitev ne bi bila v dosegu moči ne ene ne druge države.

Eden izmed konkretnih rezultatov obiska je tudi povečanje jugoslovanskih izvoznih kontingentov. Da so imele gospodarska vprašanja obeh dežel v pogovorih vodilno vlogo, ni čudno, saj je jugoslovanski primanjkljaj v trgovini z Zahodno Nemčijo lani znašal 190 milijonov dolarjev, v prvih štirih letošnjih mesecih pa je že presegal 50 milijonov dolarjev. V pogovorih je bilo tudi slišati obljubo nemške strani, da bo podprla naša prizadevanja v skupnem evropskem trgu.

Ob strani sta se na pogovorih tudi dogovorili, da se bosta kmalu začeli pogajati o ukinitvi turističnih vi-

zumov, medtem ko se bodo septembra začeli pogovori o dokončni ureditvi položaja jugoslovanskih delavcev v ZR Nemčiji. Poleg teh, če jih lahko tako imenujemo, gospodarskih vprašanj, so pogovori izrazili obojestransko željo za živahnejšo kulturno izmenjavo med Jugoslavijo in Zahodno Nemčijo. V kratkem pa lahko tudi pričakujemo sklenitev sporazuma o znanstvenem in tehničnem sodelovanju.

Na koncu naj omenimo še eno dejstvo, ki je v tem, da so na pogovorih odkrito in brez ovinkov govorili tudi o neresenem vprašanju odškodnine žrtvam nacizma, ki jo je ZR Nemčija po potsdamskem in londonskem sporazumu dolžna poravnati.

Skratka, nedavni obisk Willyja Brandta v naši državi, so vsi ocenili kot nov začetek, še več, kot dober začetek tajanja dosedanjih ledenih odnosov med ZR Nemčijo in našo državo.

V. Guček

in dogodki

Študentska gibanja v svetu

Vso letošnjo pomlad so z vseh strani sveta prihajala poročila o študentskih demonstracijah. Vesti iz Pariza, Stockholma, New Yorka in Buenos Airesa o spontano koordiniranem in masovnem naskoku študentov, za katere so mnogi mislili, da se ta priviligirani sloj upira družbi iz dolgega časa, so osupnile. Dokler se je ta upor omejil samo na dolge lase, kratka krila, na zahteve po seksualni svobodi, bi bilo mogoče iskati vzroke v dolgočasju. Vendar pa so nemiri in spopadi s policijo pred kratkim na francoski Sorboni, na torinski in rimski univerzi in v Angliji več kakor preprost konflikt med generacijami.

Kljub očitkom o akademski vzvišenosti študentov, so bili le-ti organizatorji odpora proti sprejetju zakona o izrednih pooblastilih vladi v Bonnu. V Franciji so študentje brez podpore levih političnih strank zatresli deset let staro Peto republiko. Temu bi težko rekli samo univerzitetna reforma, čeprav se je začela prav z zahtevami glede študija. Stevilni komentatorji so se strinjali, da je to pravi napad na moderno družbo.

Nekateri so mnenja, da študente ne spaja — sedaj ko so znane tudi reakcije francoske in italijanske komunistične partije — s sodobno družbo prav ničesar več. To zveni morda precej vznemirljivo. Vendar nazaj v skrbno

preštudirano izolacijo intelektualne mladine ni več mogoče. Znanost in raziskovalno delo sta vendar ustvarjalna sila moderne države. Res pa je, da bo v Franciji, čeprav je njena univerza morda bolj reakcionarna kot zahodnonemška, resnično reformo vzgajanja mladih strokovnjakov lažje uresničiti kot v Nemčiji. V primerjavi z zahodnonemškimi kolegi so številni francoski profesorji med njimi tudi Nobelovi nagrajenci, skupaj s študenti korakali v povorkah po Parizu. Tudi Parižani imajo drugačno mnenje o svojih študentih kot zahodnonemški o svojih. V neki anketi kar štiri petine Parižanov s simpatijami spremlja študentsko gibanje. Nemški državljani pa so v protestnih pismih zahtevali, naj vso to drhal, namreč študente, pošljejo v koncentracijska taborišča.

Morda je tu tudi razlog, zakaj so študentske akcije v Franciji potegnile za seboj brez vednosti sindikatov in celo proti njihovi volji 10 milijonov ljudi in zamajale Peto republiko. V Nemčiji je bilo ravno obratno. Pred nosom so študentom sprejeli zakon o izrednem stanju, ki je trenutno naperjen prav proti njim.

Čeprav so bila študentska vrenja najhujša prav v stari Evropi, so korenine teh nemirov pravzaprav v Ameriki. Prvič so študentje postali aktivni v politiki, ko so se postavili za koristi črncev,

kasneje je prišla na vrsto vojna v Vietnamu. Nedolžne sedeče demonstracije so se kasneje sprevrgle v groba obračunavanja podobno kot v Evropi.

V Berlinu se je začelo z uporom proti rednemu opravljanju izpitov. Kasneje se je nadaljevalo z uporom proti oblastem, lažni politiki socialdemokratov, proti vojni v Vietnamu, proti zakonu o izrednem stanju.

V Italiji je bilo podobno zaporedje, prav tako v Belgiji in Holandiji. Vse te na-

cionalne značilnosti, ker nekaj jih je, pa vežejo prav internacionalni elementi: mladostni polet, zavračanje ustvarjene družbe in totalitarnih sistemov.

Le v Franciji je študentska moč dobila nesluten obseg. Velikanska tradicionalna Sorbona — prenatrana, degolistična kombinacija tehnokratske kontrole nad mišljenjem — vse to je igralo svojo vlogo. Značilno za Francijo pa je bilo, da so študenti in delavci vedeli, da ne gre samo za reforme. Ni šlo za reformo na univerzi, šlo je za spremembo družbe v celoti — za oblast.

Priprave za proslavo dneva borcev

Na nedavnem sestanku predsednikov in tajnikov združenj borcev jeseniške občine so razpravljali o pripravah za letošnja praznovanja. Na sestanku so prisotne seznanili s pripravami, da bi Gorenjci dan borcev praznovali na Mežaklji. Celotno organizacijo naj bi prevzela turistična agencija Alpe-Adria, ki se pokliče ukvarja s tovrstno dejavnostjo, sodelovali pa naj bi tudi občinski odbori ZRB NOV in občinski sindikalni sveti vseh gorenjskih občin. Jeseničani se s predlogom omenjene turistične agencije strinjajo. V programu na Mežaklji bo sodelovala godba na pihala, folklorna skupina, pevski zbori, poleg govora in položitve

vencev na spominska obeležja iz NOV.

Občinski odbor ZRB NOV Jesenice je predlagal Združenju borcev Kranjska gora, naj v sodelovanju s krajevnno skupnostjo in socialistično zvezo organizira 4. julija srečanje borcev Zgornjesavske doline na Srednjem vrhu nad Martuljkom.

Na sestanku so se načelno domenili, da bodo skupno z občinskim odborom ZRB NOV Radovljica 22. julija, za dan vstaje slovenskega naroda, organizirali večjo proslavo na Goreljkju na Pokljukli. Proslava bi bila na kraju, kjer je med vojno padla večina borcev tretjega bataljona Prešernove brigade.

J. Vidie

Izobčeni Ikarus

Lokvanji. Pri nas niso tako redki. Menda pa so še posebej lepi v Volčjem potoku. — Foto: F. Perdan

1. SAMOSPEV, 9 STRT, 13. ANAPURNA, 14. ERAR, 15. TARENT, 16. TOKAVA, 18. TLA, 19. KANAFAS, 20. OLE, 22, OER, 23. ARA, 24. KOLAJNA, 27. KAL, 29. AVANTI, 30. HANGAR, 33. PONT, 34. KVARTANA, 36. IRCI, 37. SEMPERIT

Gorenjski kraji in ljudje

Vsi strmijo vanj in sedam o skorajšnjem

Zato Uršičevi, predvsem mati n Rozika, ne odhajajo od mase pomirjeni. Le Marija ne čuti skrbi, ki razjedajo druge. Odkar se je vrnila z obiska od brata Jakoba in spoznala Mateja, je kakor prerojena. Zato se ne jezi nad župnikovo pridigo, od katere se je zapomnila le malo, saj že od trenutka, ko je župnik bral na prižnici evangelij in spregovoril: »Evangelij svetega Mateja od prve do devete vrste,« ni bila več v mislih v cerkvi, namreč pri Mateju.

Marsikaj je palo o tem »zaželenem pravičnem miru«, o ciljih tega miru, ki naj bi si postavil za cilj socialno in narodno osvoboditev, pa tudi o protestih proti »kurzu politike«, ki v zunanji politiki ovira sklenitev miru, znotraj države pa omogoča z nasiljem sleherni rešitev narodnih vprašanj države in njeno demokratizacijo nasploh. Pisalo je, da bo »jugoslovansko delavstvo nastopilo energično proti sleherni politiki, ki bi hotela ohraniti nadvlado enega narodnega življa nad drugim« in bo »za združitev našega troimenega naroda v lastno demokratično državo zastavilo vse svoje sile«.

Poglejmo v Beneško Slovenijo!

Z zvestimi bralci te Glasove strani smo v preteklih letih prepotovali: dobršen kos domovine. Hedili smo po Prešernovih stopinjah po Gorenjskem in Došenjskem, šli smo na Koroško, v štajerski Gradec pa še v Kanalsko dolino — med Beneške Slovence pa nas doslej še ni pripeljala pot...

Zdaj bomo to vendarle storili! Z ljubečimi očmi se hočemo ozreti na zapadno stran, kjer ugaša večerna zarja... Ali ugaša z njo tudi naš tamkajšnji rod, ki le še v starinski slovenščini hrepeni: »Slavija naša — kakuo si lijepa!«

Ta zapis je odsev nedavne moje poti med rojake v Benečijo, hkrati pa bodi prijateljem, ki tam še niso bili, kazipot in povabilo.

MOČ POTOVANJ

Le kdo bi si kdaj mogel zamisliti, da utegne vprav vedno bolj razvijajoča se motorizacija krepiti narodno zavest naših zamejskih rojakov!

Kajti možnosti čestih in razmeroma lagodnih potovanj, odprte meje, jezikovna strpnost in kulturni medsebojni odnosi zares pogojujejo upanje v lepše sožitje ljudi na obeh straneh meje.

Dejstvo pa je tudi, da obiski rojakov, ki se vedejo dostojno in kulturno, posebno če so to večje skupine ekskurzistov, nudijo zamejskim Slovincem obilo moralne opore: spet slišijo slovensko govorico, gostje iz matične dežele jih imajo radi, se zanimajo zanje in za njihove težave. Sklepajo se prijateljstva, kopičijo se lepi spomini na obiske. Iznemada naši zamejski rojaki začutijo, da niso več pozabljeni in sami sredi tujega morja, zavedo se, da jezikovno pripadajo kulturnemu ljudstvu — pa čeprav jih ločijo meje od nas že toliko let: Kanalsko dolino od l. 1918, Slovensko Benečijo pa že od l. 1866...

Kako rahle so bile v tem času vezi med rojaki, je najlepše povedal Oton Zupančič v svoji pesmi, napisani l. 1946:

V jutranjo zarjo šla je moja pot,
ko sem zaslišal pesem od
nekega
s strani zapadne, da sem se
začudil:

»Mar še tam za mejo naš
poje rod?« —
Sedaj, ko mi večerna zarja
ugaša,
s strani zapadne spet se mi
oglaša
očno strastno: zemlja in
morje poje
slovensko pesem: »Tod gre
meja naša!«

Že več kot dve desetletji sta minili: odtlej, ko je rahlo-čutni pesnik pred iztekom svojega življenja znova zaslišal slovensko pesem z naših daljnih jezikovnih mej. — Potem smo še enkrat prebrali Bevkovega Kaplana Cedermača in dostikrat prisluhnili mili pesmi, ki jo pojo Beneški fantje...

To smo vedeli že od prej: da so Beneški Slovenci poslednja predstraža slovenstva na zapadu, žal, le mrtva straža... Da so raztreseni po gorah in gričevju pod Kaninom in okrog Matajurja, da žive revno in brez domačih šol in da z žalostjo zro v bogatorodno furlansko ravan, ki že zdavnaj ne rodi več zanje — čeravno imena voda in krajev vse tja do Tileneta, pa tudi stare listine, govore še dandanes, do kje vse je segel nekoč slovenski val.

To je vse, kar smo vedeli. Sicer pa nam je bila Beneška Slovenija, vsaj povprečnim ljudem, le daljna, skoraj tujka deželica...

Tjakaj pa nismo šli. Sto in sto izgovorov smo imeli. Zadovoljili smo se z malodušjem, češ saj Beneških Slovencev ni več. Bilo je res hudo, njih obstoj je bil ogrožen že davno prej.

L. 1871 je Peter Podreka (s pesniškim imenom »Beneški Domoljub«) v glasilu goriških Slovencev »Soči« priobčil pretrseljivo žalostinko, v kateri se pogovarjata mati Slovenija in njena hčerka na Beneškem.

V pesmi sprašuje mati svojo hčerko, zakaj joče, zakaj živi v tako žalostnih mislih. Tolaži jo, češ, saj si tudi ti moja hčerka, kot one ob Dravi, Savi in Soči.

»Ah, mamica draga in mila! Okove in žulje poglej, ki nosim in bom jih nosila, v svojem domovju vselej. Jaz nisem ne v uradu, ne v šoli, čeprav tu od vekov živim. Kot tujka beračim okoli, le v cerkvi zavetje dobim...«

In na koncu pesmi skuša mati hčerko potolažiti, naj ne misli tako in naj ne obupa nad svojo prihodnostjo. Če pride še taka sila — slovenskega naroda ne bo uničila.

Danes pa že vemo, da je gorjanski rod Beneških Slovencev obstal in da noče umreti. Smemo celo reči, da danes slovenščine v teh zamejskih krajih uradno nihče več ne preganja. Sploh pa se odločimo za pot in sami pogledimo v Beneško Slovenijo!

Morda ne bom rekel preveč, če trdim, da nas vprav te komunikacijske možnosti,

Vhod v dolino Rezijske Na Bjeli (Resiutta); v ozadju vrh Kanina (2592 m)

ki jih je prinesel čas, narodnostno naravnost obvezujejo h obiskom rojakov v zamejstvu. Seveda pa naša potovanja ne bi smela biti taka, kot so bila doslej: zgolj nakupovalnega značaja z obveznimi obiski veleblagovnic in raznih »ponterošov«.

Naši izleti v zamejske kraje, kjer še domujejo Slovenci, bi morali biti vse drugačnega značaja, skratka: bolj kulturni. Zanimati se moramo tamkaj za vse, ne le za naravne lepote, pač pa tudi za jezik, šege in navade; za zgodovino in za sedanjost — biti pa vedno korektni, ljubeznivi, nevsiljivi in preprosti — na take rojake bodo naši zamejski ponosni in jih radi imeli. Tiho, skoro neopazno, pa bo hkrati rasla tudi njihova zavest: kako lepo je biti Slovenec...

SKRIVNOSTNI REZIJANI

Tako, zdaj pa se podajmo na pot! Skozi Kanalsko dolino, ki smo jo že večkrat obiskali, bomo to pot kar hiteli — seveda pa bomo spotoma le pozdravili vrle Prešerne v Ukvah! Naši današnji poti smo dali nov smoter: vsaj bežno si ogledati deželico, kjer žive Beneški Slovenci.

Od Pontablja bomo potovali ob Beli na jug — ozki dolini pravijo Zelezni kanal (Canale del Ferro), pač po železnici, ki ves čas spremlja cesto in reko — do Resiutte, po slovensko »Na Bjeli«. Tu so pravzaprav edina vrata, ki odpirajo sicer od vseh strani z visokimi gorami zaprtó dolino — Rezijo.

Ločeni od Kanalskih Slovencev pa tudi od drugih, sorodnih Beneških Slovencev, žive Rezijani neko samosvoje, arhaično življenje. Njihova deželica, po kateri teče bistra Rezijanska, je 21 km dolga in 120 km² obsegajoča gorska dolina, na vzhodu zaprta z 2592 m visokim Kaninom; na zapadno, laško stran, pa odprta — toda še to prav na ozko!

Deželica je revna, skoro polovico njene površine pokriva gozd in grmičje, trav-

narečjem. Zmotno je trditi, da je rezijanščina poseben jezik, ki ni podoben niti nobenemu drugemu slovanskemu jeziku. Po njegovem mnenju je nastal iz nekega prvotnega nearijskega jezika in iz nekega do sedaj še neznanega slovanskega narečja.

No in tako je nastala bajka, da so Rezijani, ker sami sebi pravijo »Rozojanuv« — nekaki potomci Rusov »Rosjanov« — češ, naselili so se med nje izgubljeni vojaki generala Suvorova, ki je tod čez hitel v vojno proti Napoleonu. Pa še nekaj besedic imajo Rezijani, ki res spominjajo na ruščino, npr. vot (glej)!

In tudi to je res, da se po zunanjem Rezijani ločijo od svojih slovenskih sosedov: so bolj temne polti, črni lasi, temnih oči. So bistroumni, štedljivi in večni popotniki. Domača deželica daje premalo kruha, zato ga hodijo iskati v svet. Toda vedno se vračajo: Ko pride čas »šmarne miše« — t. j. 15. avgusta — tedaj so vsi doma in zaplešijo svoj starinski ples »rezijank«, žene in dekleta si oblečejo svojo staro nošo — pri kateri pa črna barva prevladuje...

Rezijanov je danes še kakih 4600. Naseljeni so v več vaseh, raztresenih po vsej dolini; največja, kjer je sedež občine in fare, je Ravanca (Prato di Resia). Druga pomembnejša naselja so: Bila (S. Giorgio), Njiva (Gniva), Osejani (Oseaco) in Stolbica (Stolvizza).

Slovcu iz matične dežele je govorico Rezijanov precej težko razumeti. Samoglasnike izgovarjajo bolj zamolklo in potegnjeno: npr. repli pravijo (roèpa), ajdi »ojda« in podobno. Med seboj »rumunijo« (govore) jezik, ki je že zdavnaj sprejel tudi mnogo laških in furlanskih besed.

Toda če se sprva ne bomo z govorico prav ujeli, srca se bodo gotovo razumela. Vkljub zmotnim trditvam o posebnem poreklu Rezijanov, smo vendarle vsi Slovenci. Le da so rojaki tu ostali še v neki starinski jezikovni dobi. Ker niso nikoli imeli slovenskega šolskega pouka, se tudi njihov jezik ni mogel razvijati in se približati slovenskemu knjižnemu jeziku. Tega pa vrli Rezijani niso sami krivi — in prav zato bo Rezija ostala vedno ljuba hčerka materi Sloveniji.

Prihodnji bomo obiskali še terske, čedadске, nadiške in starogorske Beneške Slovence. CRTOMIR ZOREC

PRIPIS

Ta in prihodnji zapis bosta tolmačila polovanje v Beneško Slovenijo, ki ga bo Klub kulturnih delavcev iz Kranja organiral 28. in 29. t. m. — podobno, kot je bilo jesensko po Prešernovih stopinjah na Koroško — informacije dobe zainteresirani v turistični poslovalnici Creina Kranj, Koroška cesta št. 4.

Demografska kriza

Evropa je sicer imela vse do nedavno možnost izseljevanja v druge dežele, predvsem nenaseljene. Indijci, Afričani, Kitajci pa pravzaprav nimajo nobene možnosti izseliti se v kako nenaseljeno deželo. Znanstveniki pravijo, da grozi lakota človeštvu že v sedemdesetih letih tega stoletja, če bo število ljudi na svetu raslo z nezmanjšano naglico. Lakota bi zavladala predvsem v Indiji, Pakistanu in centralni Kitajski. Čez nekaj let pa bi podobna katastrofa doletela še Brazilijo, Turčijo, Združeno arabsko republiko, Iran, Indonezijo in še nekatere druge dežele. Tako bi okoli leta 1980 zavladala lakota v predelih Azije, Afrike in Latinske Amerike, če ne bomo mogli zaustaviti eksplozije prebivalstva v najbolj naseljenih predelih sveta.

Treba je namreč vedeti, da v zadnjih letih prebivalstvo narašča za dva odstotka na leto, medtem ko se proizvodnja hrane veča počasneje — le za en odstotek na leto. To pomeni, da na leto zmanjka hrane — pri tem so mišljene najnujnejše količine — za letni prirastek 35 milijonov ljudi. Kaj bi bilo torej potrebno storiti, da ne bi prišlo do lakote, ki grozi človeštvu?

Prvi korak bi bil, da bi vcepili idejo planiranja družine vsem ženam, ki rojevajo nezaželene otroke. Znanstveniki menijo, da okoli 150 milijonov žena (pri tem ni šteta centralna Kitajska) rodi vsako leto 37,5 milijona otrok, ki niso bili »planirani«. Jez med populacijo žena, ki lahko planirajo družino in tistimi, ki tega ne morejo, pa je velik. Vse te otroke starši niso želeli, niti jim ne morejo dati dovolj hrane, obleke niti jih ne morejo pošiljati v šole. To velja za 40 odstotkov vseh rojenih otrok na leto (brez centralne Kitajske). Vse človeštvo bi imelo samo korist, če ne bi lahko tem ženam svetovali, kako preprečiti rojstva teh otrok.

Da pa bi ideja planiranja družine postala sprejemljiva, pa je potrebno troje: družine morajo same veljati, da lahko planirajo rojstva; metoda planiranja mora biti zanesljiva in preprosta; in tretje — morali mora biti administracija in pa zdravstveno službo, ki bi lahko z metodami planiranja seznanila družine.

Zelja po planiranju družine ne predstavlja nobene problema. Raziskave v Tunisu, Turčiji, na Koreji in drugod kažejo, da je okoli 70 odstotkov poročenih žena v nezadostno razvitih deželah pripravljeno, da omejijo število članov svojih družin. To pomeni, da mnogi starši žele nuditi otrokom vse, kar potrebujejo. Pomanjkanje hrane, prenaseljenost in neplanirana rojstva pa jim to preprečujejo.

Današnje metode za kontrolo rojstev — to so predvsem obročki, ki se vstavijo v maternico, in pa oralne tablete so daleč boljše kot pa metode, ki so jih uporabljali do sedaj. Nove raziskave na področju kontracepcije pa kažejo, da bodo ta sredstva dostopna vsem, tudi tistim ženam, ki bi zaradi primitivnosti ne mogle uporabljati sedanjih kontracepcijskih sredstev. Pri tem so mišljene injekcije z dolgotrajnim delovanjem, zrnca, ki se vstavljajo pod kožo in podobno.

Demografi pa pravijo, da je problem organizacija in zdravstvena služba v teh deželah, kjer bi bilo potrebno seznaniti prebivalstvo z možnostmi planiranja družine.

Problem prenaseljenosti človeštva bi se zmanjšal ali celo izginil, če bi lahko vsaka dežela, v kateri se prebivalstvo množi nekontrolirano, z zgoraj naštetimi ukrepi zmanjšala svoj letni prirastek prebivalstva za desetinko odstotka. V desetih letih bi se tako zmanjšalo število novorojenih v svetu za en odstotek. Da je to mogoče, so dokazale ZDA in Japonska.

Vzporedno z zmanjšanjem letnega prirastka pa bi se morala vsaka dežela potruditi, da bi letno proizvedla vsaj za enak odstotek več hrane. Če v petih letih bi bila proizvodnja hrane in naraščanje prebivalstva v ravnotežju. V desetih letih pa se svetu ne bi bilo več treba bati lakote. (Se nadaljuje)

Neugodna starostna struktura v Jugoslaviji

Statistika pravi, da smo Jugoslavlani v poprečju vedno starejši. To ne pomeni, da živimo dalj časa zaradi boljših življenjskih pogojev. Pač pa je stvar drugačna. Številke namreč govore, da nataliteta pada. Ne samo zato, ker manj umiramo, pač pa zato, ker je tudi rojstev manj. Število novorojenih Jugoslovancev je v nekaterih krajih tako majhno, da je že vznemirljivo.

Nataliteta je najmanjša v Vojvodini in Sloveniji, to je

prav na področjih, kjer so materialne možnosti za otroke največje. Nasprotno pa je mnogo več rojstev v Metohiji in Makedoniji, čeprav so tam materialne možnosti družine pod jugoslovanskim poprečjem.

Strokovnjaki pravijo, da je nastala neugodna starostna struktura, da je namreč vse več starejših ljudi — zaradi kontrole rojstev v družinah. Starši danes vedo, da bo živelo prav toliko otrok, kolikor jih bodo rodili. Ne tako,

kot je bilo pred tridesetimi, štiridesetimi leti, ko je bilo treba imeti veliko otrok, ker jih je veliko tudi umrlo.

Med drugimi razlogi je tudi vpliv industrializacije. Mladi ljudje pogosto migrirajo v industrijska mesta, kjer pa ni tako lahko in hitro priti do stanovanja. Zato se poroke le še redko sklepajo pred dvajsetim letom. Mladi ljudje si hočejo pred rojstvom prvega otroka pridobiti določene dobrine kot simbol nekega standarda.

Prav tako je smrtnost Jugoslovana majhna. Smrtnost otrok je precej nizka, vendar še vedno — razen Slovenije — zaostaja za najbolj razviti evropskimi državami. Tako je v Jugoslaviji na tisoč rojenih otrok umrlo lani 62 dojenčkov. Številke pa so večje na Kosmetu, v Bosni in Hercegovini, Makedoniji ter v Slavoniji.

Razlike v starostni strukturi bodo po mnenju strokovnjakov sčasoma še izrazitejše. S tem v zvezi pa bodo najbrž tudi problemi z zaposlovanjem mladih ljudi. Na drugi strani pa bo že sedaj veliko število upokojujencev še večje. Tako je število mlade delovne sile, ki išče delo, danes dvakrat večje kot pa v letih 1953 do 1961. Številka je visoka zaradi velikega števila kmalu po vojni rojenih otrok. Strokovnjaki pa pravijo, da pa bo takrat, ko se bo ublažil ta demografski pritisk, naglo poskočilo število ljudi, ki bodo dosegli pogoje za upokožitev. Čez kakšnih deset let bo namreč nataliteta še manjša.

S. Jesenovc

(Po Tanjugu — L. M.)

Društvo za pomoč duševno prizadetim osebam v Škofji Loki

Med prvimi na Gorenjskem

Prejšnji teden je bil v Škofji Loki ustanovni občni zbor društva za pomoč duševno prizadetim osebam. Poleg staršev so bili na zboru še predstavniki temeljno izobraževalne skupnosti, predstavniki škofojskih osnovnih šol, družbenopolitičnih organizacij in drugi. O nalogah na novo ustanovljenega društva je spregovorila predsednica slovenskega društva za pomoč duševno prizadetim osebam Ada Krivic. Predsednica je pohvalila iniciativni odbor, ki je to društvo ustanovil prvi na Gorenjskem.

Društvo naj bi imelo poseben pomen pri urejanju materialnega stanja posebnih osnovnih šol. Te šole naj bi postale bolj politične in manj verbalistične kot so sedaj. Prav tako si bi moralo društvo z vsemi drugimi

institucijami prizadevati, da bi zaposlili vse, ki bodo končali posebno osnovno šolo. Letos bo končalo šolanje v Škofji Loki 58 otrok.

Med nalogami društva naj bi bilo tudi vplivanje na javno mnenje, ki na žalost ni naklonjeno prizadetim otrokom. Duševno prizadeti otroci so potrebni pomoči in ne zaničevanja in posmehovanja. Starši in zdravniki pa bi morali takoj sporočiti otrokovo stanje, da bi ga še pravočasno vključili v šolo za usposabljanje.

Vsekakor pa bi na novo ustanovljeno društvo uspešno delalo le, če bo imelo tesno povezavo s starši prizadetih otrok. Na koncu morda še to, da je v Sloveniji sedaj že 19 društev za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam.

S. Jesenovc

PISMA BRALCEV

Slabo poslovanje ali...?

Leta 1965 je meni in tov. Skomavcu iz Lancovega takratni uslužbenec KZ Jelovica iz Radovljice Vinko Berce ponudil v najem košnjo na parceli blizu najinih hiš. Na tem zemljišču stoji kozolec, ki ga je leta 1966 kupil Jože Lukan iz Spodnje Lipnice. Ker mu ni kazalo, da bi ga prestavil na svoj svet, ga je rajši prodal Jožetu Rozmanu iz Lancovega. Ta je spomladi leta 1967 s sladkim besedami pregovoril Metoda Rakovca, ki je prevzel Bercevo mesto, ko je ta odšel v pokoj, da mu odstopi nekaj travnika, da bo lahko uporabljal kozolec. Njegovi želji sva ustregla.

Tri leta sva s Skomavcem skrbela za travnik, ga gnojila s pepelom in umetnim gnojem. Lani v jeseni pa sva dobila odpoved. Takoj po novem letu sva vložila pritožbo in čakala na odgovor dva meseca. Ponovno sva pisala zadrugi in prosila za odgovor. Priložila sva tudi

pismo in znamko. Toda nič. Tudi osebno sva večkrat zahtevala rešitev, vendar so nama vedno odgovorili, bomo že uredili. Potem pa sva nekega dne zagledala Rozmana, ki je postavljaj mejnike. Torej on je postal naenkrat novi najemnik.

Mislim, da je takšno poslovanje zadruge vredno graje. Ali s Skomavcem res ni sva vredna niti toliko, da bi nama odgovorili na najino prošnjo? Ali je odločitev v posameznih stvareh res odvisna samo od enega uslužbenca zadruge? Kaj pa delavski svet in direktor? Upam, da bom vsaj od njiju dobil odgovor.

Anton Ažman
Lancovo 38

Pripis: Uredništvo je 7. junija pismo poslalo KZ Jelovici in jo prosilo za odgovor, vendar ga do danes nismo prejeli.

Uredništvo

Ples v domu TVD Partizan v Tržiču

Poleg različnih akcij na idejnopoličnem in kulturnem področju je občinska konferenca ZMS Tržič že dosegel pripravila več uspešnih zabavno-glasbenih prireditev.

V okviru te dejavnosti bo v soboto, 22. junija, organizirala mladinski poletni ples v domu TVD Partizan v Tržiču z začetkom ob 19. uri. Na njem bo tokrat prvič nastopil vokalno-instrumentalni ansambel Quickies (hitri) iz Stražišča pri Kranju.

Cena vstopnic bo 4 nove dinarje. Organizatorji pravijo, da so se za tako nizko vstopnino odločili zato, da omogočijo čimvečjemu krogu mladine lepo razvedrilo.

D. S.

Pri ilegalnem prehodu državne meje so avanturisti šele na tretjem mestu

V zadnjih dneh smo lahko večkrat brali v dnevnih časopisih, da so turški državljani poskušali ilegalno prestopiti mejo, ali pa nam takšne turiste vračajo Avstriji. Ob takšnih novicah se poraja vprašanje, zakaj turški državljani, ki imajo potne liste, poskušajo ilegalno prestopiti mejo.

Zahodne države, predvsem Avstrija in Zahodna Nemčija, zavračata Turke, ki nimajo delovne vize tiste organizacije v Avstriji ali Nemčiji, pri kateri se nameravajo zaposliti. Čeprav imajo Turki veljavne potne liste, jih že na meji vračajo. Toda med temi potniki so tudi vztrajni ljudje, ki nato poskušajo ilegalno prestopiti mejo in nadaljevati pot proti Zahodni Evropi. Če jim to ne uspe, je epilog takšnega potovanja srečanje s sodnikom za prekrške.

O tem vprašanju sem se pogovarjal s sodnikom za prekrške jeseniške občine. Tovariš Bine Kobentar me je opozoril, da problem Turkov ni jugoslovanski problem, temveč odprto vprašanje odnosov med Turčijo na eni in Avstrijo ter Zahodno Nemčijo na drugi strani. Zato je nepravilen sklep tistih, ki menijo, da bi morala naša država to vprašanje rešiti po

diplomatski poti. To bi bilo očitno vmešavanje v zadeve drugih držav. Jugoslavija ni poklicana, da rešuje vprašanje turško-avstrijskih in nemških odnosov. Kar zadeva Turke, se slednji zadržujejo na teritoriju naše države s potnimi listi in jih zato moramo obravnavati kot turiste oziroma potnike. Za prekršek pa odgovarjajo po zakonu prav tako kot Jugoslovani. Razlika je le v tem, da se tuji običajno kaznujejo le z denarno kaznijo, medtem ko se Jugoslovani za ilegalni prehod prek meje kaznujejo navadno z zaporom.

Objavljanje sestavkov o ilegalnem prehodu meje turških državljanov nas lahko zavede na napačno mišljenje, da prek meje bežijo samo tuji. Toda podatki, s katerim razpolaga sodnik za prekrške jeseniške občine, nam ta problem osvetljuje v drugačni luči. Lani je namreč zaradi poskusa ilegalnega prehoda meje odgovarjalo pred sodnikom za prekrške 268 naših državljanov, letos pa že 50. Res je, da je jeseniška občina na meji dveh držav, toda številka je kljub temu precej visoka. Če analiziramo vzroke, zakaj naši ljudje bežijo prek meje, potem je na pr-

vem mestu socialni položaj beguncev. Na drugem mestu je iskanje zaposlitve in šele na tretjem mestu avanturisti. Zanimivo je, da razen redkih primerov med begunci ni žensk. Za ilegalni prehod se največkrat odločijo mladotletniki brez ustreznih kvalifikacij in izobrazbe. So pa med njimi tudi takšni, ki so pravkar odložili vojaško suknjo.

Kako nizka je izobrazba večine beguncev, vidimo po tem, da nekateri pri begu uporabljajo karte Evrope ali pa avtomobilske karte Jugoslavije? Jasno je, da je na takšni karti nemogoče točno določiti kraj prehoda meje.

Običajno imajo begunci napačne predstave o življenju v tujini. Skoraj vsi menijo, da bi tudi brez zvez z znanci v tujini lahko dobili takoj službo. Kako varljivo je takšno mišljenje pove primer, da so se naši delavci, ki so ilegalno prestopili mejo, vrnili peš skozi karavanski predor, ker v tujini niso zaslužili niti denarja za vlak, oziroma niso dobili službe, lakota pa jih je prisilila na mučno potovanje nazaj v domovino. Nekateri med njimi se pred sodnikom zagovarjajo, da niso imeli denarja za potni list, drugi pa trdijo, da jim je »nekdo«

povedal, da potni list stane 100.000 S din. Ljudje brez šolske izobrazbe hitro nasedejo takšnim in podobnim lažem.

Ne bežijo pa prek meje samo nezaposleni. Pretekli teden je sedem delavcev z Jesenic, ki stanujejo v samskem domu, poskušalo takšen nedovoljen »izlet« prek meje. Z avtobusom so se odpeljali do Planine pod Golico, od tam pa z žičnico do Črnega vrha. Pri poskusu prehoda državne meje so jih zalotili graničarji in pripeljali nazaj na Jesenice. Sod-

nik za prekrške jih je pošteno oštel. Povedal jim je, da se večina »mejašev« (ljudem, ki bežijo prek meje, pravijo mejaši) izgovarja, da nima službe. Teh sedem delavcev pa se ni moglo zagovarjati na nezaposlenost. Zdaj bodo mesec dni v zaporu razmišljali o neuspelem izletu. Povedati moram še to, da med mejaši ni domačinov.

Število ilegalnih prehodov prek meje upada, toda še vedno je precej visoko, posebno če vemo, da pri nas ni težko dobiti potnega lista. J. Vidic

INDUSTRIJSKI KOMBINAT PLANIKA KRANJ

razpisuje javno licitacijo

ZA PRODAJO OSEBNEGA
AVTOMOBILA FIAT 1300
V VOZNEM STANJU.

Izključna cena
11.500.— N din.

Licitacija bo 27. 6. 1968 v prostorih avto garaž podjetja in to za družbeni sektor ob 9. uri, za zasebni sektor pa ob 10. uri. Ogled možen vsak dan od 6. do 14. ure.

avtopromet gorenjskega kranja

vas vabi na izlete, ki jih organizira v juniju in juliju:

21. VI. PETEK	popoldanski izlet v Celovec	19. VII. PETEK	popoldne v Celovec
28. VI. PETEK	popoldanski izlet v Trbiž	22. VII. PONEDELJEK	enodnevno potovanje po Koroški
29. VI. SOBOTA	enodnevni izlet v Trst z ogledom tržaškega velesejma	26. VII. PETEK	popoldne v Trbiž
2. VII. TOREK	popoldanski izlet v Celovec z ogledom večerne predstave priljubljene operete »Dežela smehljaja«	27. VII. SOBOTA	Ljubljana — Križanke Lehar: Vesela vdova — opereta
4. VII. ČETRTEK	obisk letalskega mitinga na Brniku; razpored odhodov avtobusov iz Kranja bo naknadno objavljen	10.—11. VIII. SOBOTA in NEDELJA	dvodnevni izlet v Verono, združen z ogledom Verdijeve opere »AIDA« v svetovno znanem gledališču
12. VII. PETEK	popoldne v Trbiž	Vse informacije in prijave v turistični poslovalnici »Creina« v Kranju, Koroška 4, telefon: 21-022 in v turistični poslovalnici Avtopromet »Gorenjska« Kranj v Trziču, telefon: 71-268.	
13. VII. SOBOTA	Ljubljana — Križanke; Čajkovski: Labodje jezero — balet		

VABI VAS

TURISTIČNI ODDELEK

Veliki dan male šole

Za mnoge starše in mladino so razni izpiti in mature te dni med najvažnejšimi dogodki. Manj običajno pa je, da že šestletni otrok prinese domov svoje prvo spričevalo. To velja za tiste malčke, ki so bili deležni prvega pouka v tako imenovanih malih šolah po naših varstvenih ustanovah. V treh mesecih so ti predšolski otroci dobili prvo zasnovo za resnično šolo, ki jih čaka v jeseni. Kljub temu so v mnogih krajih ob koncu te male šole priredili tem malim »maturantom« pristržne nastope, pravzaprav so se sami predstavili pred drugimi malčki.

Tako je bilo tudi v vzgojno-varstveni ustanovi Kekec pri Vodovodnem stolpu v Kranju, ki je ena izmed šestih tovrstnih združenih ustanov v mestu. Nastopili so palčki, zbor recitatorjev, solisti, baletke da je bilo kaj. Najbolj pa so bili starši in drugi gledalci navdušeni ob izvajanju folklorne skupine z narodnimi nošami. Kakih 14 parov jih je bilo in ob »Po gorenjskem po kranjskem...« so uspešno izvedli nekaj »točk in celo »kovtre so šivali«. Vsem 23 »maturantom« so poklonili slikarice in pismeno pohvalo v spomin na prvo, čeprav še malo šolo.

Tovarišice so zatem pripovedovale o težavah te ustanove. Po najbolj popustljivih predpisih bi smeli imeti v teh prostorih največ 80 otrok. Toda pod pritiskom sile in potreb jih imajo 123. Najmanj 50 pa so jih morali v zadnjem času odkloniti in jih prepustiti staršem, da se pač znajdejo kakor morejo. Menijo, da je otroško varstvo trenutno najbolj zastavljeno v tem delu mesta in težko čakajo na gradnjo novega vrtca.

K. M.

Označevanje krav v planinah Rdeča črta in zelen križ

Pred kratkim je bil v Radovljici sestanek predstavnikov Gozdnega gospodarstva Bled, kmetijskih zadrug Bled in Bohinjske Srednje vasi in občinske skupščine. Na sestanku so razpravljali o pogojih paše v planinah. Znano je, da se govedo in konji večkrat pasejo zunaj planinskih pašnikov. Niso redki primeri, da žival zaide na tiste gozdne površine, ki so zasajene s sadikami smrek in drugega gozdnega drevja.

Delavci gozdnega gospodarstva Bled letno od marca do junija pogozdijo okrog 100 ha površin. Na teh površinah letno zasadijo 500.000 mladih gozdnih sadik. Kmetje trdijo, da krave in telice ne objedajo zasajenih smrečic in da tovrstno škodo povzročajo konji in divjad. Gozdarji pa so na podlagi dolgoletnih izkušenj in opazovanj prišli do drugačnega prepričanja: tudi krave objedajo vršičke mladih smrek.

Republiški zakon o gozdovih določa, da paša v gozdovih ni dovoljena. Za gozdarstvo pristojni upravni organ lahko izjemo in začasno do poteka določenega roka dovoli pašo, če se s tem ne povzroča večja škoda na zemljišču, gozdnemu mladju ali drevju.

Škoda pa je včasih precejšnja. Gozdarji so zato lani nekatere površine, ki so jih pogozdili, ogradili. Stroški ograje pa so enaki stroškom pogozditve. O teh problemih so razpravljali tudi na sestanku v Radovljici. Gozdarji so povedali, kje se živina lahko in kje ne sme pasti.

Po sestanku v Radovljici je kmetijska zadruga Bled sklicala sestanek s predstavniki pašnih odborov. Na tem sestanku so bili predstavniki pašnih odborov seznanjeni s sklepom, da mora biti vsa živina stalno pod nadzorstvom pastirja. Sklenili so tudi, da mora biti živina vidno označena, tako da bo mogoče po zaznamovanem znaku ugotoviti, s katere planine je govedo.

Na sestanku so se sporazumeli, da bo govedo na Belski planini označeno z zeleno črto, govedo na Rečiški in Grajski planini pa z zelenim križem, govedo v Kranjski dolini z rdečo črto in govedo na Repenškem rovtu z rdečim križem. Omenjeni znaki morajo biti označeni z oljnato barvo.

Znano je, da paša v planinah povzroča trenje med gozdarji in uporabniki pašnikov. Zadnja leta je zaradi tega več občanov odgovarjalo pred sodnikom za prekrške. Pašni odbori bodo morali pastirjem naročiti, kje smejo in kje ne smejo pasti. Pastirji pa bodo morali večkrat pogledati, kje je črta. Gozdarji pravijo, da se krave brez nadzora pasejo po celi Pokljuki in da si kaj takšnega ne privoščijo nobena država v Evropi.

Ce bodo pastirji in pašni odbori spoštovali sprejeta stališča in sklepe, bo tudi manj jeze in vroče krvi. In lepše bo v planini in dolini.

J. Vidic

Premalo denarja za tržiško šolstvo

Občinska skupščina v Trzinu je na svoji zadnji seji obravnavala tudi informacijo o financiranju šolstva v letu 1968 in o delu temeljne izobraževalne skupnosti Trzič.

Trziška izobraževalna skupnost je letos uspela sprejeti merila le za financiranje dejavnosti osnovnih šol, medtem ko za druge vzgojno-učne zavode (delavska univerza, glasbena šola in vzgojno-varstvene ustanove) ni mogla sprejeti ustreznih meril in se omenjene ustanove financirajo z dotacijo iz občinskega proračuna. Letos je trziška izobraževalna skupnost začela načrtno financirati tudi dejavnost, ki sicer po zakonu ni obvezna, je pa v občini pomemben činitelj. Tako so ustanovljene male šole, oddelki dnevnega varstva in krožki.

Letos ima temeljna izobraževalna skupnost v Trzinu za 10,4 odstotka več sredstev, vendar ji kljub temu ne bo uspelo dosledno uresničiti sprejetih meril, ki predvidevajo, da naj bi imeli pro-

svetni delavci naslednje osebne dohodke: učitelj 950 N din, predmetni učitelj 1100 N din in profesor 1250 N din.

Ceprav za izobraževanje in vzgojo v tržiški občini letos primanjkuje sredstev, je temeljna izobraževalna skupnost s tem, da je začasno porabila sredstva otroškega varstva, uredila sistem financiranja v okviru realnih možnosti. Zaradi premajhnih sredstev pa ugotavljajo v Trzinu še naslednje pomanjkljivosti: izobraževalna skupnost je sprejela merila le za financiranje osnovnih šol in z njimi tudi sklenila pogodbe, medtem ko za druge zavode ni bilo mogoče izdelati pogodb. Nadalje bi izobraževalna skupnost morala zagotoviti osnovnim šolam najmanj 15 odstotkov sredstev za materialne izdatke. Tri odstotke vseh sredstev, namenjenih za osebne dohodke, bi morala izobraževalna skupnost zadržati in nameniti za nagrajevanje kvalitete, vendar teh sredstev izobraževalna skupnost nima.

V. G.

Po letni skupščini ObZTK Trzič

Splošna telesna vzgoja premalo množična

Na nedavni letni skupščini občinske zveze za telesno kulturo v Trzinu so pregledali in ocenili dosedanje delo te športne organizacije. Kakšno je bilo delo tržiške občinske zveze za telesno kulturo in kje je bila najbolj aktivna?

Iz poročila lahko razberemo, da je tržiška občinska zveza za telesno kulturo v zadnjem letu skrbela za pravilnejši odnos družbe do telesne vzgoje in športa, utrjevala dobre odnose z osnovnimi šolami, skrbela za popularizacijo telesne kulture in športa s tekmovalni in nastopi ter finančno vodila alpsko smučarsko šolo v Trzinu. Omenili smo samo nekaj aktivnosti, saj bi podrobno naštevavanje dejavnosti tržiške občinske zveze za telesno kulturo vzelo preveč prostora.

Katere športne organizacije pa so v tržiški občini? V občinsko zvezo je včlanjenih enajst društev, in sicer: telovadno društvo Partizan Trzič z devetimi sekcijami (smučarsko, rokometno, splošna telesna vzgoja in orodna telovadba, sankarsko, plavalno, košarkarsko, namiznoteniško in hokejsko), TVD Partizan Trzič s šestimi sekcijami, TVD Partizan Kover, nogometni klub Trzič, strelška družina Stefe Anton-Kostja Trzič, kegljski klub Ljubelj iz Trziča, taborniki

Obred Severne meje, planinski društvi iz Trziča in Križ, športna komisija AMD Trzič in šolsko športno društvo osnovne šole heroja Grajzerja iz Trziča.

Kot so ugotovili na letni skupščini občinske zveze za telesno kulturo v Trzinu, je sestav društev in klubov zadovoljiv, saj so nekatere pannotke dokaj množične. To velja zlasti za smučanje, sankanje in drsanje. Precej članov pa vključujejo tudi strelec in kegljači, ki poleg tekmovalnega kadra skrbijo tudi za rekreacijo starejših članov.

Na drugi strani pa z množičnostjo v tržiški občini niso zadovoljni predvsem tam, kjer bi pravzaprav morala biti največja — pri splošni telesni vzgoji. Na letni skupščini so poudarili, da se tega dejstva zavedajo in da bodo

v prihodnje napeli vse sile, da bi sedanje stanje popravili. Ceprav taborniki in smučarski klub vsako leto širita krog svojih članov, pa je to še vedno premalo. Za širšo množičnost bi gotovo lahko več naredila društva Partizan, vendar jim za ta namen primanjkuje strokovnih kadrov. Res pa je, da so vsako leto za ta namen sredstva pri občinski zvezi za telesno kulturo zagotovljena, vendar v Trzinu ne morejo dobiti niti enega kandidata, ki bi se bil pripravljen strokovno izpopolnjevati in delati na tem področju. Na letni skupščini so med drugim tudi ugotovili, da je treba vzroke za takšno nezanimanje iskati tudi v dejstvu, da strokovni kadri na tem področju niso ali pa so zelo nizko nagrajeni za svoje delo. V. G.

=====

LESCE — Piloti-amaterji Alpskega letalskega centra v Lescah pridno vadijo. Piloti motornih letal imajo letos nekaj nad 70 ur letenja, jadralci pa okoli 100. Po načrtu bi jih sicer morali imeti nekoliko več. Do zaostanka je prišlo, ker revizijske delavnice niso popravile in pregledale letala tipa Vaja. — B. B.

JESENICE — V novi servisni delavnici stanovanjskega podjetja na Jesenicah so začeli delati 1. oktobra lani. Sprva so bili zaposleni le trije delavci, kasneje pa so razpisali mesta še za kleparje in vodne instalaterje. Precej del so opravili v povezavi z drugimi podjetji. Prav sedaj nameravajo zaposliti še krovce in zidarje. — B. B.

Očiščene
in zmrznjene
morske ribe
v prodajalnah

Živila
Kranj

Prešernovo gledališče v Kranju

SREDA — 19. junija — ob 16. uri lutkovna predstava
HUDOBNI GRASČAK gostovanje na Gočniku

Klub kulturnih delavcev Kranj priredi v petek, 21. junija, ob 19. uri v renesančni dvorani Gorenjskega muzeja, Titov trg 4/1, literarni večer poezije Pavla Lužana — Vabljeni.

Prodajam

Prodajam zelo dobro ohranjen FIAT 1300, letnik 1964. Jože Terčon, Kranj, C. kolesarskega odreda 10 2955

Prodajam ŠKODO MB, letnik 1967. Trele Slavko, Partizanska pot 3, Radovljica 3174

Prodajam ZASTAVO 750 v zelo dobrem stanju. Golob Jože, St. Zagarja 23, Kranj 3175

Prodajam MOPED kolibri. Pretnar, Podbrezje 87, Duplje 3176

Kuhinjsko OPRAVO — kompletne ali posamezne — tridelna kredenca, komoda, miza, stoli — zelo dobro ohranjeno, ugodno prodajam. Sorn, Ravne 21, Trzin 3177

Ugodno prodajam nov PLETILNI STROJ turnix. Dolšina Majda, Šk. Loka, Mestni trg 8 3178

Takoj prodajam zelo poceni dve lutzove PEČI in bakren KOTEL — 100 l. Koblar Viktor, Tomšičeva 2, Jesenice 3179

Ugodno prodajam dobro ohranjeno SPALNICO iz češnjavega lesa in s posteljnimi VLOŽKI. Kranj, Ljubljanska 20 3180

Prodajam OBRAČALNIK ali zamenjam za goved, Brdo 1, Podnart 3181

Prodajam skoraj nov ŠIVALNI STROJ bagat. Ogled dopoldan: Aljančič Mija, Mlakarjeva 20, Kranj 3182

Prodajam AJDO in OVES. Logonder, Pevno 3, Skofja Loka 3183

Prodajam KRAVO simentalco, 9 mesecev brejo. Zerovnik Ivan, Vaše 18, Medvode 3184

Prodajam ročni VOZIČEK — DERCA. Kranj, Jezerska cesta 87 3185

Prodajam dobro ohranjen MOPED in registriran. Naslov v oglasnem odd. 3070

Prodajam FIAT 750, letnik 1961 za 6000 N din. Naslov v oglasnem odd. 3167

Prodajam DRVA in GRABLJE na kolesih. Naslov v oglasnem oddelku 3186

Prodajam motorno KOSILNICO rapid in MOPED kolibri. Breg 6, Trzin 3187

Prodajam HIŠO z vrtom v Ribnem pri Bledu. Ogled vsak dan pri Poljanec Angri, Ribno 8, Bled 3188

Prodajam skoraj dograjeno visoko pritlično HIŠO na Pivki, pri Naklem. Naslov v oglasnem oddelku 3189

ZDRUŽITE PRIJETNO S KORISTNIM Z GLASOM NA POČITNICE

KADAR POTUJETE NA POČITNICE, SE SPOMNITE TUDI NA VAŠ PRILJUBLJENI ČASOPIS GLAS. PRAVOČASNO NAM SPOROČITE POČITNIŠKI NASLOV

GLAS, VAŠ SPREMLJEVALEC NA POČITNICAH. PRAVOČASNO NAM SPOROČITE VAŠ POČITNIŠKI NASLOV

Prodajam stavbeno PARCELO, 2 km od Kranja. Naslov v oglasnem odd. 3190

Prodajam ELEKTROMOTOR 0,65 kW, šenčur 13 3191

Prodajam NSU primo, 150 cm. Polajner, Čevljarska 2, Trzin 3192

Prodajam skoraj nov ŠOTOR za 4 osebe s kuhinjo. Marinič, Ul. ml. brigad 4, Kranj 3193

Ugodno prodajam dobro ohranjeno SNOPOVEZALKO — pogon na kardan. Naslov v oglasnem oddelku 3194

Prodajam takoj vseljivo dvosobno stanovanje v središču mesta Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 3195

Prodajam kombiniran italijanski OTROŠKI VOZIČEK. Sifkovič, Kranj, Koroška c. 16/I 3196

Prodajam TELEVIZOR znamke diplomat — Niš z antenami, I. in II. program. Naslov v oglasnem oddelku 3197

Prodajam rabljeno STRESNO OPEKO (špičak). Rovte 5, Podnart 3207

Poceni prodajam MREŽO za ograjo. Naslov v oglasnem oddelku 3208

KUPIM

Kupim staro JOBU motorno žago. Zaželenj so rezervni deli. Kejžar Tine, Davča, Sorica 3206

Ostalo

Iščem pošteno in pridno DEKLE, ki bi šla v Nemčijo kot gospodinjska pomočnica, k boljši slovensko-nemško govoreči družini. Ponudbe poslati pod »Dobro plačilo« 3198

Za pomoč na kmetiji nudim dekletu ali fantu hrano in stanovanje. Benedik Franc, Ješetova 30, Kranj-Strazišče 3199

Izdelujem nove kombinirane TRAKTORSKE GRAB-

LJE, tračne, po zelo ugodni ceni. ERBEŽNIK, Ljubljana, C. dolomitskega oddreda 137 3154

Iščem SOBO v Kranju ali okolici. Naslov v oglasnem oddelku 3200

Prosimo, da izgubljenega PSA volčjaka (črnega) vrnete proti nagradi. Smledniška 14, Čirče-Kranj 3201

Iščem sobo v Kranju. Informacije v mlekarni Čirče (električar) 3202

Iščem kvalificiranega ali polkvalificiranega PLESKARSKEGA POMOČNIKA. Naslov v oglasnem oddelku 3203

Našel sem staro moško KOLO brez znamke. Kranj, Tekstilna 8 3204

Ušel je PAPAGAJČEK modre barve. Sliši na ime BUČKO. Prosimo, da ga proti nagradi vrnete na naslov: Pečnik, Kranj, Tomšičeva 22 3205

Začasno ZAPOSIM ŽENSKO V PLASTIKI. Petek, Lesce 3209

PŠ za slikopleskarsko stroko Kranj razglašajo mesto TAJNICE-RAČUNOVODJE s srednješolsko izobrazbo in prakso s polovično zaposlitvijo za dolčen čas.

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835

21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnik: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Inozemstvo 40,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Kovinar Jesenice

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJO ZA PRODAJO OSNOVNIH SREDSTEV

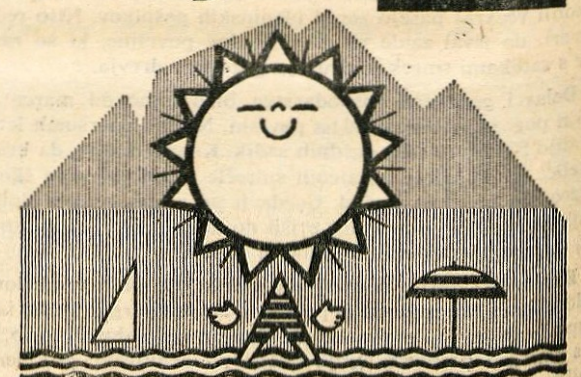
traktor FERGUSON

F-65, komplet z dvema prikolicama, brezhiben, leto proizvodnje 1965.

Licitacija bo 1.7.1968 v prostorih podjetja na Jesenicah, Sp. Plavž 6 a in sicer za družbeni sektor ob 8.00, za zasebni sektor pa ob 10. uri.

Ogled je možen vsak dan od 6.—14. ure.

poletna izdaja

VEČ RAZVEDRILA VEČ ZANIMIVOSTI VEČ ZA VSAKOGRAR

Prva Žagar in ekipa KK Kranj

Na zadnji dirki je spet zmagal Rogovec Andolšek pred Žagarjem in Golijem (Kranj). Kranjski kolesarji so bili ob prvo mesto zaradi okvar na popolnoma izrabljenih kolesih. Po petih dirkah je postal gorenjski prvak za kolesarje-turiste in dobitnik pokala Slavko Žagar (Kranj) pred Andolškom (Rog) in Korčičem (Kranj)

Ekipno je prvi kolesarski klub Kranj pred Rogom. Vsekakor lep uspeh za mlade Kranjčane, ki letos kljub nadarjenosti zaradi pomanjkanja denarja ne bodo več sodelovali na kolesarskih dirkah, če eden izmed kranjskih kolektivov, katere je klub poprosil za pomoč, ni bo pomagal.

A. Potočnik

Zahvala

Ob prerani izgubi naše drage mame, stare mame, sestre in tete

Ivanke Šubic

iz Strahinja

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujem dr. Ivanu Hribniku za dolgoletno zdravljenje, duhovnikoma dr. Francu Rozmanu in Janezu Filipiču za spremstvo, pevskega zboru iz Naklega ter Janezu Moharju za ganljive besede ob odprtem grobu. Enako se zahvaljujem društvenim organizacijam iz Naklega, ZB, ZVVI ter društvu upokojencev. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: sin Ivo, hčerka Justa z družino, Cila, Marija in Mira z Jožem

Strahinj, 16. junija 1968

Zaključek sezone v zimskem bazenu Trije rekordi kranjskih plavalk

Ob zaključku zimske sezone je plavalni klub Triglav organiziral javni plavalni miting, na katerem pa so zlasti mlade plavalke dosegle zelo dobre rezultate. Lidija Svarc je na 200 m prsno popravila njen mladinski zimski rekord Jugoslavije za 2 desetinki sekunde. V isti disciplini pa je talentirana Judita Mandeljc dosegla izvrsten čas 3:03,8, kar daje upati, da bodo imeli Kranjčani v letni sezoni še eno kvalitetno plavalno v tej disciplini. Mlajši pionirki Boni Pajtnar in Erika Križaj pa sta v disciplini 100 m prsno plavali bolje od republiškega zimskega rekorda.

V moški konkurenci je dosegel najboljši čas veteran Sašo Košnik v disciplini 400 m cravl. Drugi plavalci so dosegli le poprečne izide, ker so v zadnjem času manj trenirali zaradi šolskih obveznosti. Kljub temu pa je

veliko pionirjev popravilo več osebnih in klubskih rekordov.

REZULTATI: moški — 400 metrov cravl: 1. Košnik 4:40,0, 2. Brezec 5:22,5; 200 m prsno — 1. Zupane 2:56,2, 2. Grošelj 3:03,6; 100 m cravl: 1. Klemenčič 1:03,0, 2. Balderman 1:03,0; 200 m hrbno: 1. Podveršek 2:39,6, 2. Stibelj 2:59,2; 100 m delfin: 1. A. Slavec 1:09,0, 2. T. Slavec 1:21,2; ženske: 200 m cravl: 1. Virnik 2:38,8, 2. Mihelič 2:42,4; 100 m cravl: 1. Jančar 1:15,8; 200 m prsno: 1. Svarc 2:54,8, 2. Mandeljc 3:03,8; 200 m hrbno: 1. Pečjak 2:43,8, 2. Porenta 2:57,0; 100 m delfin: 1. Šmid 1:30,8; 100 m prsno: 1. Pajtnar 1:31,9, 2. Križaj 1:32,0; pionirji — 100 m prsno: 1. Tronkar 1:32,0, 2. Stariha 1:44,0; 50 m delfin: 1. Čermelj 48,1, 2. Šmid 49,6; 50 m cravl: 1. Kašman 35,4, 2. Čilenšek 42,1; 100 m hrbno: 1. Svarc 1:28,1, 2. Svegelj 1:29,2. P. DIDIC

Uspeh - najboljša nagrada

Pogovor s trenerjem kamniških nogometašev Brankom Roksaničem

Nogometaši Kamnika so ob koncu prvenstva, ki se je končalo minulo nedeljo, zasedli v slovenski conski nogometni ligi solidno osmo mesto. V jesenskem delu prvenstva so zbrali le skromno število točk, v nadaljevanju prvenstva spomladi pa je bilo njihovo nastopanje bolj uspešno.

»Če bi jeseni igrali tako kot so spomladi, bi se lahko naši igralci potegovali za četrto

ali tretje mesto na lestvici,« nam je pred dnevi dejal ob koncu prvenstva trener kam-

Šport v kratkem

● **NOGOMET** — Rezultati zadnjega kola v republiških ligah: Mura : Triglav 3:2 (1:1), Slovan : Kamnik 1:5 (0:2).

● **ROKOMET** — Tudi rokometiški so v nedeljo odigrali zadnje kolo. Rezultati gorenjskih predstavnikov: Tržič : Rudar 17:9 (9:5), ženske: Brežice : Kranj 11:12 (4:6), Slovan : Selca 14:14 (5:5), Storžič : Branik 5:0 w. o.

● **KOSARKA** — V zadnjem spomladanskem kolu so bili v republiških ligah doseženi naslednji rezultati — moški: Jesenice : Trnovo 66:59 (33:29), Nanos : Kroj 57:55 (24:19), ženske: Jesenice : Trnovo 70:36 (28:15), Triglav : Ilirija 12:65 (3:23). Tekma Ježica : Kroj je bila preložena.

● **ODBOJKA** — Tudi odbojkarji so končali spomladanski del prvenstva. Rezultati: moški: Jesenice : Ljubljana 0:3, Triglav : Izola 0:3, ženske: Jesenice : Celje 1:3, Maribor : Kamnik 3:0.

niških nogometašev tovariš Branko Roksanič, nekdanji standardni igralec Borova, Segeste in nazadnje Beograda.

● Kako ste zadovoljni z vašim moštvom?

»Kamnik treniram šele nekaj mesecev in sem se kljub temu v novem okolju hitro znašel. Priznati moram, da sem dobil že takoj v začetku dober vtis. Prve prvenstvene tekme pa so pokazale, da bo treba v moštvo marsikaj spremeniti. Vcepiti sem jim moral več morale in zaupanja v celoten kolektiv, da se je boril vseh devetdeset minut igre. Vse to je rodilo uspeh, za katerega menim, da je najlepša in najboljša nagrada za naše delo. V moštvo zahtevam predvsem disciplino in lahko rečem, da to vpliva zelo pozitivno in moram tudi temu pripisati del uspeha.«

● Kakšno razumevanje nudi ObZTK Kamnik nogometu?

»Občinska zveza za telesno kulturo nam je letos dala 20 tisoč N dinarjev, kar pa bo premalo do konca leta — zlasti še, ker nameravamo že v jeseni startati v tej ligi za prvo mesto. Za doseg tega cilja pa bi bilo poleg intenzivnega, marljivega treninga vseh nogometašev potrebno tudi najmanj 35.000 novih dinarjev. Upam, da si bomo z uspehi pridobili še več prijateljev in simpatizerjev, ki bodo s tem precej pripomogli k živahnejšemu športnemu življenju v Kamniku.«

A. Sitar

Naš komentar

Uspešen konec sezone

Zadnje nedeljo so nogometaši in rokometiški ter rokometiške v vseh ligah dali piko na i. Z nedeljskim zadnjim kolom v republiških ligah so zaključili sezono 1967/68. Uspeh gorenjskih predstavnikov v posameznih ligah je v splošnem zelo dober.

Kranjski Triglav je zasedel peto mesto. Če bi jeseni kranjski nogometaši tako solidno nabirali točke kot so jih spomladi, potem bi prav gotovo zavzeli najmanj tretje mesto. Kamnik se je z boljšimi izidi v spomladanskem delu prvenstva pod novim tehničnim vodstvom rešil izpada. Kamničani so zasedli osmo mesto, kar v glavnem ustreza kvaliteti moštva.

Edini zastopnik Gorenjske v moški republiški rokometni ligi Partizan iz Tržiča je pristal na zelo solidnem šestem mestu, kar je nadvse realna uvrstitev. Bolje so vedno zaigrali doma, kjer so v glavnem pobrali ves izkupicek ter si s tem nabrali dovolj točk za uvrstitev v zlato sredini.

V ženski republiški ligi smo imeli v tej sezoni kar tri predstavnice med desetimi sodelujočimi ekipami; v novi tekmovalni dobi pa bomo imeli le dva. Storžič z Golnika se je moral zaradi skromne bere točk posloviti od družbe najboljših v Sloveniji. Pohvaliti pa je treba ekipo Partizana iz Selca, ki je osvojila odlično drugo mesto. Uspeh te mlade perspektivne ekipe iz Selške doline pa je nedvomno rezultat resnega in intenzivnega dela skozi vse leto. Kranjska ženska ekipa je po treh zaporednih zmagah v zadnjih kolih zbrala toliko točk, da je ob koncu prvenstva pristala na šestem mestu, čeprav bi glede na kvaliteto posameznih igralcev in ob bolj rednem treningu zavzela lahko precej višje mesto.

V conski ljubljanski rokometni ligi Kranj ni uspel, poleg tega pa ni uspel tudi formirati solidno mlado ekipo. Pričakovali smo namreč, da bodo po izpadu iz republiške lige le zamenjali nekaj odsluženih rokometišev, vendar tega več kot koristnega koraka za renesanso kranjskega rokometista niso napravili. Ekipi Dupelj in Križ sta zavzeli v poprečju boljšo uvrstitev kot smo pričakovali ob začetku prvenstva.

Sezona je zdaj za nami. Nogometaši in rokometiški so položili obračun za minulo tekmovalno dobo. Nekateri gredo na počitek zadovoljni, drugi pa se bodo morali v prihodnje bolj potruditi za boljše uvrstitve, kot so jo dosegli v pravkar zaključeni sezoni. Po nekajtedenskem odmoru bo treba namreč spet resno zagrabiti za delo — za novo tekmovalno sezono, ki se bo začela že v drugi polovici avgusta.

J. Javornik

Preddvor novi član I. gorenjske lige

S tekmo Podbrezje : Kropa (6:0) je bilo zaključeno tekmovalje tudi v drugi gorenjski nogometni ligi. Šest moštev se je pomerilo med sabo trikrat. Naslov prvaka so osvojili nogometaši Preddvora, ki so si s tem pridobili pravico nastopati v novi sezoni v prvi gorenjski ligi. Preddvor ni doživel niti enega poraza in prednost osmih točk dovolj zgovorno pove o kvaliteti tega moštva. V začetku prvenstva je bilo pričakovati, da bo glavni kandidat za prvo mesto Borac iz Kranja, vendar je spomladi precej popustil. Delni vzrok tega je nedvomno odhod nekaterih najboljših nogometašev v kranjski Triglav. Po kvaliteti so bile povsem enakovredne ekipe iz Podbrezja in Predoselja, medtem ko so Trboje z eno zmago povsem zasluženo na zadnjem mestu.

LESTVICA:

Preddvor	15	13	2	0	53:15	28
Borac	15	9	2	4	47:34	20
Podbrezje	15	7	1	7	44:37	15
Kropa	15	5	3	7	26:44	13
Predoselje	15	5	2	8	39:41	12
Trboje	15	1	0	14	17:55	2

P. Didic

Mladinci Triglava novi prvaki

Mladi nogometaši Triglava so osvojili letošnje mladinsko prvenstvo Gorenjske v nogometu. Štiri ekipe so se v enotni gorenjski ligi pomerile med sabo po trikrat. Kranjski Triglav je zaslužen osvojil prvo mesto, saj je zmagal kar osemkrat v devetih srečanjih. Drugo mesto Jesenic predstavlja najbolj razveseljivo presenečenje prvenstva. Po razformiranju prve ekipe na Jesenicah je vodstvo kluba posvetilo vso pozornost mladim nogometašem, kar se je že pokazalo pri dobrih rezultatih. Rezrez za sebe pa sta bili ekipi Kranja in Ločana.

LESTVICA:

Triglav	9	8	0	1	22: 8	16
Jesenice	9	7	0	2	29:12	14
Kranj	9	2	0	7	13:33	4
Ločana	9	1	0	8	9:25	2

P. Didic

Za svetovno prvenstvo v motocrossu, ki bo 30. junija v Tržiču, grade novo avtomatsko startno napravo. — Foto: F. Perdan

Vlamljali so mladoletniki Prepovedane igre

Uslužbenci postaje milice v Škofji Loki so po dveh mesecih iskanja našli tatove, ki so med 6. in 8. aprilom letos vlomili v barako SGP Tehnik v Lipici in odnesli (po oceni podjetja) 5 kilogramov razstreliva, 10 metrov vžigalne vrvice in 4 vžigalne kapice.

V barako so vlomili trije mladoletniki, stari od 15 do 18 let. To so V. S., M. D. in J. R. iz Starega dvora pri Škofji Loki. Preiskovalci so v skrivališču našli še 2,3 kilograma razstreliva. Pri K. I. pa so našli še 20 metrov vrvice in 42 vžigalnih kapic.

Pri vsej tej stvari pa je morda zanimivo tudi to, da miner oziroma delovodja SGP Tehnik v Lipici ni točno vedel, koliko materiala je v baraki. Razen tega pa je bil material tako malomarno shranjen, da je še sreča, da se ni pripetilo kaj hujšega.

Mlada trojka pa nima na vesti samo te nevarne tatvine. Ugotovili so, da je bila to njihova šesta tatvina. S. Jesenovec

„Nismo bili toliko pijani, da ne bi vedeli, kaj delamo“

Pretekli teden se je pred občinskim sodnikom za prekrške v Radovljici zagovarjalo pet mladincev, starih od 17 do 22 let, zaradi huliganskega vedenja na Bledu.

Zadnjo soboto v aprilu je bil v dvorani GG Bled maturantski ples. Okrog druge ure po polnoči so maturanti zaključili ples, in plesalci so se razšli. Le pet jeseňiških mladincev je ubralo nena. vadno pot. Ponočevanje so nameravali nadaljevati v hotelu Jelovica, kjer pa jim vratar zaradi vinjenosti ni dovolil vstopa.

»Na plesu sem pil alkoholno pijačo do takšne mere, da sem bil pijan, vendar ne toliko, da ne bi vedel, kaj delam,« je izjavil sodniku eden izmed obtožencev.

Od hotela Jelovica so se

mladinci napotili proti železniški postaji Bled, kjer naj bi počakali prvi jutranji vlak, ki odpelje proti Jesenicam. Spotoma proti postaji so pri trgovini Borovo potrgali s stene zelen bršlin. Nato so na cesti razmetali kupe smeti in listja.

Nepridipravom pa še ni bilo dovolj razposajenosti. Pod gradom so porušili kamnito škarpno in kamne položili na cesto.

Ob vili Zlatorog so potrgali z ograje late in jih zmetali na vrt. Pred hangarjem regatnega centra v Zaki so z dreves potrgali napisne table »Restavracija« in »Regatni center« ter jih zmetali v jezero.

Ker so do odhoda vlaka imeli še dovolj časa, so se

vkrcali v čoln. Zaradi vinjenosti nočnih potnikov je čoln zanihal in potonil. Stirje so še pravočasno skočili na kopno, eden pa je padel v jezero in se pošteno okopal. O tej nočni avanturi bo pet jeseňiških mladincev razmišljalo deset dni v zaporu. To pa še ni vse. Oškodovana podjetja zahtevajo povrnitev povzročenih škod. Uprava veslaškega centra Bled zahteva 47.800 S din, restavracija regatnega centra 51.200 S din in krajevna skupnost 83.416 S din. Sodnik za prekrške je oškodovance napotil na pot pravde in bodo zato mladinci še enkrat stopili pred sodnika.

Naj zapis o huliganskem ponašanju na Bledu končam z njihovimi besedami: »Nismo bili toliko pijani, da ne bi vedeli, kaj delamo?«

J. Vidic

Nesreče zadnjih dni

Od petka, 14. junija, se je na gorenjskih cestah pripetilo petnajst prometnih nesreč, od tega je bilo sedem lažje-ga značaja. Pri tem so bile tri osebe težje ranjene, štiri pa laže.

V petek, 14. junija dopoldne, sta v Ješetovji ulici v Kranju trčila tovornjak KR 41-37, voznik Ivan Pačarek in osebni avtomobil KR 94-12, ki ga je vozil Evgen Kironja. Nesreča se je pripetila, ko je tovornjak v ovinku vozil po levi strani ceste, z nasprotni smeri pa je z neprimerno hitrostjo pripeljal osebni avtomobil. Pri trčenju je bil Evgen Kironja lažje ranjen. Na vozilih je za 2000 N din škode.

Istega dne je na cesti četrtega reda Cerklje-Senturška gora osebni avtomobil LJ 244-44, voznik Franc Cevka v ovinku zadel voznika mopeda Andreja Jeriča. Osebni avtomobil je v ovinku peljal preveč po levi strani ceste. Mopedist si je v nesreči zlomil nogo.

V soboto nekaj po polnoči je na cesti četrtega reda Dovje-Podkoren zaneslo v most osebni avtomobil KR 138-77, ki ga je vozil Franc Ahčan. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti in naglega zaviranja. Voznik in še dva sopotnika so bili ranjeni in so jih odpeljali v bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 4000 N din.

Na cesti prvega reda v Logu pri Kranjski gori je v soboto zgodaj zjutraj zaspal med vožnjo voznik osebnega avtomobila KR 142-81 Boštjan Kavalar. V levem nepreglednem ovinku je zapeljal s ceste in se zaletel v drvarnico. Voznik je bil pri tem ranjen. Škode je za okoli 15.000 N din.

Na Cesti 1. maja na Jesenicah je v soboto zvečer osebni avto NM 63-37, voznik Jože Sulc, zbil sedemletnega Aleksandra Cigana, ki je nenadoma pritekkel pred avtomobil. Otrok je bil pri tem težje ranjen.

V Adergasu pri Cerkljah sta v ponedeljek nekaj pred eno uro popoldne trčila mopeda, ki sta ju vozila Ivan Krivec in Janez Koglar. Voznika sta vozila po sredini ceste. Pri trčenju se je Ivan Krivec lažje ranil, na vozilih pa je za okoli 400 N din škode. L. M.

Kino

Jesenice RADIO
19. junija jugoslovan, film ZLATA PRAČA

20. junija amer, barvni CS film GOLI IN MRTVI

21. junija franc, barvni film EN CLOVEK IN ENA ZENA

Jesenice PLAVZ
19. junija amer, barvni CS film GOLI IN MRTVI

20. junija indijski film PRIJATELJSTVO

21. junija indijski film PRIJATELJSTVO

Dovje-Mojstrana
20. junija špan, barv, film IZGUBLJENA ZENA

Kranjska gora
20. junija jugoslovan, film ZLATA PRAČA

Škofja Loka SORA
19. junija jugoslovan, film PREBUJANJE PODGAN

20. junija amer, barv, film SHANE ob 18. in 20. uri

21. amer, barv, film.mmm

21. junija amer, barv, film SHANE ob 18. in 20. uri

22. junija špan, barv, film JASTREB IZ CASTILE ob 18. in 20. uri

Kranj CENTER
19. junija amer, barv, film BONNIE IN CLYDE ob 16., 18. in 20. uri

20. junija amer, barv, film BONNIE IN CLYDE ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIČ
19. junija amer, barvni VV film VESELA DEKLETA ob 16. in 18. uri, angl, barv, film SKRIVNOST BELE NUNE ob 20. uri

20. junija amer, barv, film TRIJE NAREDNIKI ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA
19. junija franc, romunski barv, CS film NESMRTNI BOJEVNIKI ob 20. uri

Kamnik DOM
19. junija amer, barv, film MAČEK DETEKTIV ob 20. uri

Če udari strela...

Potniki v avtobusu kranjskega Avtoprometa niso niti vedeli, kaj se je zgodilo, ko se je prejšnji petek močno zasvetilo v avtobusu. Peljali so iz Kranja proti Ljubljani, vendar je avtobus moral obstati že sredi Gašpejskega klanca.

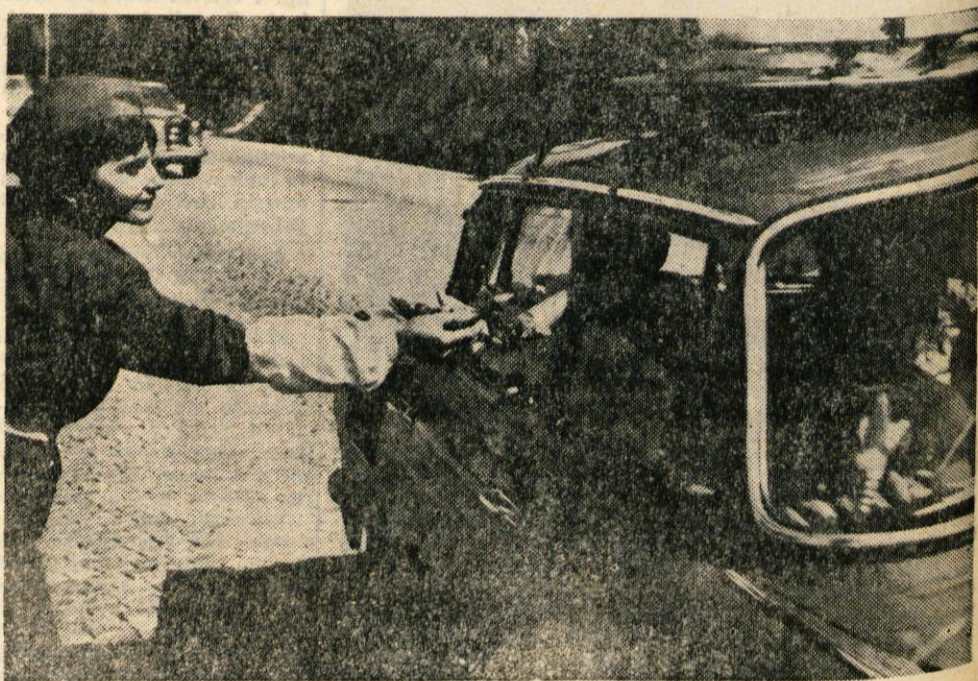
Prejšnji petek je bilo vreme oblačno, nič ni kazalo, da bo nevihta. Ura je bila okoli devete zvečer. Ko se je zabliškalo, so avtobusu takoj odpovedale vse luči. Šofer je zapeljal na rob ceste in ustavil. Potniki so morali prestopiti na drug avtobus, saj ta ni bil sposoben za vožnjo. Kasneje so v delavnici ugotovili, da je zgorela vsa električna napeljava, žarnice, instrumenti, radio, ojačevalec in akumulator. Škode je za okoli 10.000 N din.

Le redko se zgodi, da strela trešči v vozeče vozilo. Avtobus KR 101-18 je imel svojevrstno smolo. Sprevednik je povedal, da ni bilo med potniki nobene panike. Sicer pa za potnike v avtomobilih udarec strele ni nevaren.

Pojasnilo k nesreči z dne 8. junija

12. junija smo pisali o nesreči v Veštru pri Škofji Loki. Pri srečanju s tovornjakom se je avtobus poln potnikov prevrnil pod cesto. Bralec Franc Rant iz Bukovice 28, Selca nad Škofjo Loko, pa nas je opozoril, da je bilo v nesreči več potnikov

ranjenih in torej ne drži, da se v nesreči nihče ni ranil. Kot navaja tov. Rant, je moral iskati zdravniško pomoč Ignac Tavčar; iz ljubljanske bolnišnice se še ni vrnil. Ivanka Krajnik pa si je zlomila roko. Praske in udarce je dobilo tudi več potnikov. Uredništvo

V ponedeljek so pionirji — prometni miličniki, ko je bil za minuto ali dve ustavljen promet, poklonili voznikom cvetje, jim zaželeli srečno vožnjo in jih prosili, da mislijo nanje. — Foto: F. Perdan